

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^e JAARGANG

WOENSDAG 10 SEPTEMBER 1930

No. 767

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Reungers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f.20,—. Buitenland en Koloniën f.23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonnees, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatsweg.

*Advertenties f.0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

9 SEPTEMBER, 1930.

Op de geldmarkt is deze week niet veel veranderd.
Call bleef gezocht; de notering bedroeg geregeld 2%
pCt. Slot iets gemakkelijker: 2½ pCt. Wissels werden
op 1½ pCt. gedaan, echter met weinig animo. Prolon-
gatie noteerde 2—1½—1¼ pCt.

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank ver-
toont de post binnenlandsche wissels een stijging van
f.100.000. De beleeningen blijken met f.24,1 miljoen
te zijn teruggelopen. Het renteloos voorschot aan het
Rijk daalde met f.4 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef weder zoo goed als
onveranderd. De zilvervoorraad geeft een verminde-
ring van f.200.000 te zien. De post papier op het bui-
tenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der
balans stegen resp. met f.50.000 en f.3,4 miljoen.

De biljettencirculatie vertoont een teruggang van
f.19,4 miljoen. De rekening-courant-saldi vermin-
derden met f.5,2 miljoen. Het beschikbaar metaal-
saldo bedraagt f.9,7 miljoen meer dan verleden week.
Het dekkingspercentage is nagenoeg 50.

* * *

De wisselmarkt heeft gedurende de geheele week
onder den invloed gestaan van de alom heerschende
vraag naar Dollars. Op den laatsten dag heeft de stem-
ming zich gekeerd en was er weder eenig aanbod. In
Londen is de Dollarkoers van 4.8675 gestegen tot
4.8610 om tenslotte tot 4.8623 terug te loopen. Ook

in Duitschland was er groote vraag naar Dollars; de
notering, die in het begin der week 4.1805 was,
liep op tot 4.2010, om 4.1975 te sluiten. De Dollar was
hier natuurlijk ook gezocht en steeg van 2.4822
tot 2.4845; slot iets gemakkelijker op 2.4840. Het Pond
moest dus hier aanvankelijk wel terugloopen; van
12.08¼ kwam de koers op 12.07½ om op 12.07¼ te
sluiten. Marken daalden van 59.25½ tot onder de
59.12; op deze lage koersen greep de Reichsbank in,
waardoor een snelle verbetering tot 59.18½ volgde.
Ook De Nederlandsche Bank was in de markt en nam
Marken op. (Ponden tegen Marken kwamen van 20.39
op 20.42; slot 20.40½). Fransche Francs kwamen van
9.76½ op 9.75¼. (Dollars tegen Frs. 123.81). Belga's
34.65 na 34.68. Ook de koers van den Zwitserschen
Franc toont een beduidende inzinking nl. van 48.26
tot 48.20. Lires daarentegen eerder beter: na 12.99
13.01. De Spaansche valuta blijft heel onzeker. Na
eenigen tijd ca. 26.15 te hebben genoteerd, ontstond er
op den laatsten dag een plotselinge hausse, waardoor
de koers tot boven de 27 steeg; slot 26.85 eerder la-
tend. Ook voor den Argentijnschen Peso trad eerst
eenige verbetering in; de koers kwam van 86½ op
89½, waarop weder een daling tot 87½ volgde.

Toen bekend werd, dat de President afgetreden was,
ontwikkelde zich een flinke vraag, waardoor de koers
weder op 90 kwam. De Braziliaansche Milreis begon
met de reeds aangevangen stijging voort te zetten;
van 23¼ kwam de koers op 25¼, waarop een slotno-
tering van 24¼ volgde.

Op de termijnmarkt waren Ponden op 1 en 3 maan-
den tamelijk gezocht; de slotnoteringen waren resp.
pari—¹/₁₆ c. agio en ¹/₁₆ c. disagio tot pari. Termijn
Dollars noteerden resp. 1—2 en 3—5 punten boven den
kassakoers. Marken op termijn noteerden 3½—3 en
10—9 c. onder den contanten koers.

LONDEN, 8 SEPTEMBER 1930.

Geld bleef ook de afgelopen week zeer gemakke-
lijk, zoodat posten in den namiddag uitgezet geen be-
tere prijzen dan 1¼ en 1½ pCt. konden behalen.

De discontomarkt bleef eerst ook zwak op ²/₁₆ pCt.,
maar werd beïnvloed door het plotselinge aantrek-
ken van den Dollar, wellicht als een gevolg van saldi
onttrekkingen voor New-Yorksche rekening. De lage
rentestand hier en de betere bruikbaarheid van saldi
in Amerika in dezen tijd van het jaar zijn daarvoor
misschien de aanleiding. Tegen het einde van de week
werd disconto dan ook vaster en noteerde ²/₁₆ pCt.,
op welken koers ook de nieuwe schatkistpromessen
werden ingeschreven.

SUMATRA-HERVORMING.

1. *De rol der staten-generaal.* Moet binnenkort weer een groot koloniaal debat worden te gemoet gezien op het binnenhof, zooals — tot duurzame eer van ons parlement — in Mei 1866 het debat over Franssen van de Puttes cultuurwet geweest is, of in October 1906 het debat over Focks Europeanenrecht voor inheemschen? Er zou reden toe zijn. Geen kamerlid, geen ervaren journalist ontkent, dat het uitbreiden van de „bestuurshervorming” van 1922 over alle buitengewesten van Nederlandsch-Indië — de in zicht komende kwestie — een vraagstuk is van diepen staatkundigen ernst voor Indiës toekomst. Maar te gelijk is die vraag voor haast ieder kamerlid, haast ieder journalist, een schrikbeeld. Want hoe moet een Christenmens wijs worden uit het gewarrel van „ambtelijke” naast „staatkundige” bestuurshervorming, die én onderling én van Indische „decentralisatie” verschillen en gedurig van inhoud veranderd zijn, en die dan nog doorkruist worden door zulke voornemens als ontvoogding van inlandsch bestuur, uitbouw van districtsbestuur, versterking van Indische dorpsgemeenten, moderniseering van zelfregerende rijken (landschappen), en de rest? Men zou liefst maar ja en amen zeggen op wat een technisch onderlegde regering met haar technisch onderlegde raadgevers voordraagt als de beste werkwijze.

Toch zal dit niet gaan.

In 1928 heeft het geleken, als was de Indische regering van zins met voorstellen van hervorming te komen, die eenerzijds aansloten op uit plaatselijk onderzoek gebleken behoeften, en anderzijds zich beperkten tot de reeds onmetelijk groote en onmetelijk zware Sumatra-taak. Doch na het optreden van een nieuwen minister van koloniën in 1929 is het aspect veranderd. Reeds driemaal is in 1930 aangekondigd, dat heel iets anders gaat vooropgeschoven worden dan dat waaraan praktische behoefte bleek, alsook dat de regering er niet aan denkt zich tot de Sumatra-taak te beperken. Nu eenmaal de persoonlijke voorkeur van het Haagsche opperbestuur zich zóó sterk in deze stof liet gelden — al wordt in schijn de landvoogd vrijgelaten —, nu ontkomt naast den volksraad te Batavia ook het parlement in Den Haag er niet aan zijn hartig woordje mee te spreken. Een aanvullingsbegroting voor 1930, eerst aan den volksraad, straks ter goedkeuring aan de wetgevende macht te onderwerpen, zal het toernooiveld vormen.

De beslissing, door de kamers te geven, heeft met kennis van technische details der Indische bestuursvoering niet van doen. Zeker, op het eerste gezicht kan het zoo lijken. Maar in waarheid geldt de aan het binnenhof gevraagde decisie een vraag van breed staatsbeleid; een vraag, tot welker beoordeeling ook Nederlandsche staten-generaal volkomen bevoegd zijn — nu het optreden van het opperbestuur hen tot stelling-kiezen forceert —, mits het dilemma hun voor oogen sta.

2. *Wat de beraamde hervorming wél moet wezen.* Wat de op til zijnde hervorming van het bestuur der nog niet hervormde buitengewesten wél moet zijn, laat zich omschrijven met weinig woorden, van bekenden klank. Zij is onderdeel van de grootsche taak, ontstaan door het in snel tempo afronden van het Grootindisch rijk onder Van der Wijck, Roseboom en Van Heutsz (1893—1909). De strakke centralisatie van vóór 1900 kon in de twintigste eeuw niet blijven. In 1903 ging minister Idenburg voor met een wet op decentralisatie, geleidelijk — ook voor Sumatra — op tal van plekken uitgevoerd; gouverneur-generaal Van Heutsz stelde zich in een beginselprogramma hoofdlijnen, en trok zich de paar honderd Indische vorstenrijken — niet het laatst die op Sumatra — aan; gouverneur-generaal Van Limburg Stirum ontwierp — onder meer voor Sumatra — locale raden voor in hoofdzaak Indonesische behoeften, raden van opvoedende strekking; minister De Graaff eindelijk bracht in 1922 een bestuurshervormingswet

INHOUD.

	Blz.
SUMATRA-HERVORMING door <i>Prof. Mr. C. van Vollenhoven</i>	802
Een gentleman-agreement betreffende het reclame-budget door <i>Drs. Th. A. P. A. van Luytelaer</i>	805
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De industriele politiek van Sovjet-Rusland door <i>Paul Olberg</i>	806
AANTEKENINGEN:	
De goudschaaarschte	807
Een Zwitserse Fixed Trust	808
De rubbercrisis	809
Indexcijfers van groothandelsprizen	809
BOEKAAANKONDIGINGEN:	
E. D. van Walree: Azië en Wij, bespr. door <i>Prof. Mr. J. C. Kielstra</i>	810
MAANDCIJFERS:	
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereenigde Staten	812
Bank voor Internationale Betalingen	813
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	813
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	813—820
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

in het staatsblad, sinds September 1925 van lieverlee toegepast voor Java en Madoera en de Molukken. Thans is de beurt aan verdere afwerking van het reusachtig eiland Sumatra, dertienmaal Nederland.

In welke vier dingen een staatsrechtelijke organisatie van het goeddeels nog amorphe Sumatra in de naaste toekomst dient te bestaan, daarover laten ervaring en opzettelijk onderzoek weinig twijfel.

Allereerst dient men over heel het eiland die natuurlijk gegroeide, dus oostersche, organismen op te zoeken, die een bruikbaren onderbouw kunnen vormen, en na te gaan, of en hoe hun inrichting valt te verbeteren. Eenvormigheid is hier uit den boeze; één standaardtype te aanvaarden voor dit geweldig gebied is uitgesloten; praktische steekproeven zullen terzelfder tijd moeten worden ondergenomen in ver uiteenliggende gebieden, zooals de Batakstreken, Sumatra's Oostkust, de Padangsche bovenlanden, Zuid-Sumatra. Een enkel maal mag zelfs een Chineesch organisme niet worden versmaad, zooals de bloeiende visschersstad Bangan-siapiapi. Waar bruikbare organismen ontbreken, zal men ze niet voor de leus en ter liefde van eenvormigheid mogen scheppen, doch den toestand moeten laten wat hij is.

In de tweede plaats — een in Nederland onbekend probleem — zal men aan een aantal dezer organismen hun rol in de rechtspraak (crimineel en civiel) hebben te hergeven. Het Indische departement van justitie weet en erkent sinds verscheiden jaren, dat ten onrechte — naar Nederlandsch model — zulk een lagere rechtspraak is afgeschafte op papier; dat zij verre van dood is; en dat zonder haar een doeltreffende staatsbouw ook op Sumatra niet kan bestaan.

In de derde plaats zal men voor Sumatra hebben te zoeken naar die hoogere, oostersch te kleuren, organismen boven dorpsgemeenten, dorpenbonden enz., die vergelijkbaar zullen zijn met de omstreeks tachtig autonome regentschappen van Java; die in sommige streken één geleding, in andere denkelijk twee geleedingen zullen moeten vertoonen; waarvoor uniformiteit alweer uit den boeze is; en die wellicht ten deele den vorm zullen moeten dragen van reeds bestaande sultanaten enz. of van nieuw te scheppen gouvernementslandschappen. Waarschijnlijk zal ook voor deze organismen rechtspraak moeten worden opengesteld. Dit derde onderdeel, de regionale organismen van grooter omvang, stelt de moeilijkste opgave uit het heele probleem, ook al beginnen in 1930 ontwikkelde landzaten ter plaatse hun oordeel daarover te geven; alleen langs den weg van proefneming, na vallen en opstaan, zal men organismen van deze soort kunnen scheppen die waarlijk pakken. Blijken er op Sumatra streken, voor welke zich voorshands iets beters dan de be-

staande vormloosheid niet laat uitdenken, dan dient men het tegenwoordige kalm te doen voortduren: in den staatsbouw van een zóó veelsoortig eiland moeten vele woningen zijn.

Tot slot komt dan de samenvatting van dit alles in het kader van één eilandprovincie. Het is nuttig het einddoel al dadelijk in het oog te vatten; doch deze vierde behoefte rijst pas, als het vorige werk een flink eind zal zijn opgeschoten. Beginnen met een provincie — of met haar voorloopster: het administratieve eilandgewest — is: de zaak op haar kop zetten.

Indien op dezen veelomvattenden Sumatra-arbeid het staatkundig hervormingswerk der regeering zich concentreerde, zou zij voor jarenlang de handen en het hoofd meer dan vol hebben.

3. *Wat de beraamde hervorming niet moet wezen.* En toch ontwerpt de Indische regeering, mede onder drang van het opperbestuur, een veel wijder en geheel ander plan; een plan, dat zijn punten van uitgang zoekt niet in voor Sumatra ontdekte staatsrechtelijke behoeften, maar in een rapport van 1914, in een staatsbladtekst van 1922, en in de werkwijze, voor de Molukken en Java gevolgd van 1925 tot 1930. Na ministerieele begrotingsmemories van Februari en April 1930 gaf ook de Indische openingsrede van Juni 1930 het plan schetsmatig aan.

Men wil namelijk bij begrotingspost een hoofdambtenaar — den eersten gouverneur van het eiland? — aanvragen tot voorbereiding van een „gewest Sumatra”; men ontwerpt daarnevens een plan voor „de bestuurs-hervorming in de Buitengewesten” — dus niet: voor Sumatra alleen — „in haar ganschen omvang”; het heele niet-hervormde gebied dier buitengewesten is bestemd om te worden verdeeld „in zoo groot mogelijke gouvernementen”, hetgeen onder meer insluit een „ambtelijke” herverdeeling van Sumatra en van die verdere eilanden, voorts een „ambtelijk” geheel hervormd apparaat van Europeesch bestuur aldaar, alsmede een daaraan toegevoegd „ambtelijk” apparaat van inlandsche helpers onder den misleiden naam van districtsbestuur, uitgebouwd in de breedte — over alle buitengewesten —, uitgebouwd in de hoogte — hoofddemang's boven de reeds bestaande demang's en assistent-demang's —, en uitgebouwd in bestuursmacht. Eerst nadat dit scheppen van gouverneurs met hun talrijke staven, deze revolutie van bestuursindeelingen en gezagdragers, en dit netwerk van inlandsche hoofddemang's en hun onderhebbers gereed zal zijn gekomen voor Sumatra, Borneo, Celebes, Timor, Bali enz., eerst dan zal men zijn volle kracht kunnen geven aan wat voor den staatsbouw van het ééne eiland Sumatra dringt.

De eerstbesproken werkwijze, het organiseeren „van onderop” en voor deel van Indië, heeft de minister altoos dwaasheid gevonden, en hij vindt dat — blijkens een uiting van Februari 1930 — nog.

De motieven voor de tweede werkwijze, die van het opperbestuur, schijnen met name vier in aantal.

Vooreerst: staatskundige hervorming van Sumatra, Borneo, Celebes enz. kan — naar het heet — niet slagen, tenzij „ambtelijke” hervorming van Europeesch bestuur en „uitbouw” van demang-bestuur is voorafgegaan. Men zou willen vragen: heeft dan voor Java en Madoera de „ambtelijke” bestuurs-hervorming van 1925 en volgende jaren — een tot nog toe jammerlijke mislukking — ook maar eenig goed gedaan aan het welslagen van de autonome regentschappen, de stadsgemeenten, de drie provincies? Zoo ja, waarin heeft die weldaad bestaan? En, zoo ja, waarom zit men er dan tot heden toe te peuteren om het Europeesch bestuur te doen passen bij de nieuwe regentschappen, om voor den „hervormden” bestuursambtenaar werk te verzinnen, om zelfs de nieuwe indeeling in ambtskringen — een hoofdpunt der plannen van 1914 — radicaal te herzien in de richting van wat tot op September 1925 bestond? Het is zeker denkbaar, dat hier en daar op Sumatra of elders het scheppen van lagere organismen zóó tegenvalt, dat men het

zonder demang's en zelfs hoofddemang's niet kan stellen: maar het is gansch iets anders zulk een invoering in reserve te houden, haar subsidiair te doen intreden, dan over alle eilanden buiten Java dit stelsel uniform in te voeren nog vóórdat gebleken is dat het met staatkundige organismen niet gaat.

Het tweede motief luidt: de „ambtelijke” bestuurs-hervorming dient vooraf te gaan, teneinde gewestelijke bestuurshoofden uit te sparen en dusdoende economisch te zijn met Europeesche krachten. Maar zullen dan de staven van al die nieuwe gouverneurs niet beginnen met aan den gewonen bestuursdienst een leger van goede krachten te onttrekken?

Het derde motief zegt: men zou in Indië een ongewenscht bestuursdualisme krijgen, als de Molukken en Java „hervormd” bleven op den voet der plannen van 1922 (zij het deels enkel-ambtelijk, deels ambtelijk plus staatkundig), en daartegenover de rest van Indië hervormd werd op anderen voet. Een pracht van een „ambtelijk” motief. Aanbeveling van soluties op grond van wat practijk, ervaring, proefneming leerden wordt dan afgevoerd met het machtswoord, dat ze niet passen in „het eenmaal aangenomen stelsel”.

Het vierde en laatste motief beroept zich op de wet van 1922. Als men lagere organismen schept vóór er provincies zijn — niet hier en daar als proef, maar stelselmatig —, dan kan men niet enkel den tekst der wet van 1922 niet gebruiken — want die huldigt hervorming van bovenaf —, maar dan gaat men evenzeer in tegen den geest van haar ontwerper. Maar, lieve, wat kan dat schelen, of men de wet van 1922 en den geest van haar ontwerper ter zijde schuift, als de nieuwe staatsbouw van Sumatra met die afwijking mocht zijn gebaat? Had ook de hervorming van Java en Madoera niet heelwat gelukkiger kunnen loopen, als men van onderop begonnen ware, en geput had uit de rijke mogelijkheden van Idenburgs wet van 1903, gelijk dan ook beraamd was vóórdat (eind 1919) de tegenwoordige minister optrad voor het eerst?

4. *De gevaren van het regeeringsplan.* Het sprekendste gevaar van hervorming naar den opzet der regeering is: verspilling van schatten aan tijd en geld. „Ambtelijke” bestuurs-hervorming van alle buitengewesten en „uitbouw” van een vermeend districtsbestuur in die gewesten zal jarenlang krachten en geldsommen tot zich zuigen, die aan het urgente en beloftenrijke werk der organisatie van Sumatra onthouden blijven. Ook al mocht de regeering, als concessie, het scheppen van lagere organismen op Sumatra gelijktijdig willen doen aanvatten, dan nog gaat dat maar slap en zwak. Wie te veel omvat kan niet knellen. En wát waarborgt, dat na afloop van deze „ambtelijke” hervorming en dezen „uitbouw” van districtsbestuur — 's ministers troetelkinderen — er nog geld zal over zijn voor het wezenlijke hervormingswerk, het echte?

Dan: de twee hervormingen, een ambtelijke naast een staatkundige, hebben op Java reeds bewezen in elkaars wielen te rijden. De ambtelijke, het geesteskind van S. de Graaff, wil hervorming door het *bestuurs-corps* anders te groepeeren, het naar boven saam te trekken in een kleiner getal Europeesche handen, daarbeneden ruimer plaats en meer vrijheid te gunnen aan inheemsche bestuurskrachten. De staatkundige hervorming daarentegen — geesteskind van Van Deventer, Ritsema van Eck, Bos — wil lagere *organismen* scheppen en aan deze een aanzienlijk deel van de vroegere taak van het bestuurs-corps overgedragen zien. In en buiten den volksraad, door Rückert en anderen, is betoogd, dat de twee hervormingen-naast-elkaar rammelen, daar ze alleen in het negatieve overeenstemmen, voor het positieve twee andersoortige oplossingen beoogen.

De hoofddemang's in het plan der regeering zijn er onmisbaar teneinde voor Sumatra, Borneo enz. dien regentenstand na te bootsen, die buiten Java en Bali vanouds in Indië ontbreekt. In het denk kader der

ambtelijke hervorming van S. de Graaff dient zulk een hoofdgroep overal uniform te voorschijn te worden getooverd: hoe kan men anders overal uniform het Europeesche corps naar boven samentrekken en zijn werk goeddeels overdragen op een inlandsch bestuur? al zullen deze hoofddemang's juist verstoken zijn van dat traditioneel-aristocratische, dat den regent van Java invloedrijk houdt. In het andere denkkader daarentegen zal niet — of niet dan bij uitzondering, in geval van nood — of hoofddemang's en dezulken worden afgewenteld, maar op levenskrachtige organismen, waarin de landzaat het ruimste aandeel heeft. De twee oplossingen botsen.

Voor een in de practijk onmisbaar gebleken hervorming van de rechtspraak in oosterschen geest, door haar ten deele weer vast te knopen aan oostersche organismen, is in het stelsel van 1922 geen plaats. Nam de regeering, als concessie, afwenteling van rechtspraak in haar werkplan op, zij zou los naast haar hervorming bungelen, zooals op Java de ambtelijke naast de staatkundige hervorming bungelt. Rechtspraak door demang's heeft tot heden niemand bevreemdigd, de bevolking zoomin als de overheid.

Een ambtelijke hervorming van deze soort brengt doorlopend de begeerte mee om ter wille van „het eenmaal aangenomen stelsel” veranderingen in te voeren, doch ter wille van het belang der practijk ze te niet te doen. Zijn thans in den regel de Europeesche onderafdeelingshoofden (controleurs) in de buitengewesten hoofd van plaatselijk bestuur, de functie zal in „het eenmaal aangenomen stelsel” dienen over te gaan op hooger, op afdeelingshoofden (residenten met kleine r); maar omdat dit volmaakt onpractisch zou werken, zal men die residenten bevoegd moeten maken de functie weer op de controleurs van thans te delegeren. Aldus „hervormt” men het staatsblad zonder de werkelijkheid te hervormen. En dit voorbeeld is één uit vele.

Leerzaam voor de werking van de methode der regeering was een discussie in Maart van dit jaar in het Indisch Genootschap. Deskundigen van, en belangstellenden in, Borneo bespraken er de plaats van dit eiland in een „ambtelijke bestuurshervorming”. Eén gouvernement Borneo leek onuitvoerbaar en ongewenscht. Combinatie van West-Borneo met een stuk van Sumatra, van Oost-Borneo met Celebes, leek onuitvoerbaar en ongewenscht. Misschien zou een goede groepeerling te treffen zijn, als Singapoer met omgeving niet Britsch, maar Nederlandsch ware. Zooals de zaken staan, zag blijkbaar niemand een bruikbaren grondslag voor ambtelijke hervorming. Maar waarom, als verbetering niet wordt verwacht, de zaak niet gelaten gelijk zij is? Omdat — meende men — ambtelijke bestuurshervorming van heel Indië immers op het programma staat, geëischt wordt door „het eenmaal aangenomen stelsel”. Is dit die nuchtere zakelijkheid, waarop, ook in Indische zaken, de Nederlander een beetje trotsch gaat?

Het met Java gebeurde blijft een baken in zee. De minister moge in een Belgisch tijdschrift van begin 1930 hebben geroemd, dat zijn „Rapport fort documenté” van 1914 „avait prévu, jusque dans ses moindres détails, toute la réforme administrative des Indes néerlandaises”, — het zou onhoffelijk wezen te onderstellen, dat hij het op Java gebeurde met zijn leemten, zijn verwarring, zijn desorganisatie heeft voorzien en gewild. Een hoofdpunt der Java-hervorming, het verknippen en verschikken van alle Europeesche bestuursressorten, belooft juist nu te worden gevolgd door plannen of voorstellen van zóó ingrijpende herknippen en herschikking, dat op 22 Juli 1930 in den volksraad gevraagd kon worden, of herstel van de oude historische residenties van Java — die nooit hadden moeten zijn opgegeven — maar niet wenselijker ware. Een tweede spreker op dien dag rept van „buitengewoon slechte” voorbereiding van de bestuurshervorming. Een derde spreker gaf den vooruitgang, in 1929 gemaakt, weer door „één cijfer, een nul”. Moet

die rampspoed nu ook over Sumatra, Borneo, Celebes enz. komen, en de les verloren gaan?

En dan nog het gevaar van wantrouwen in Indië's toekomst. Wordt in beginsel besloten alle buitengewesten te gaan bejegenen zooals van 1925 tot 1930 Java is „hervormd”, dan eerst recht zal men moedeloosheid zien aangroeien, en waarlijk niet alleen bij Europeesche bestuursambtenaren.

5. *De weg der tot Sumatra beperkte hervorming.* De weg naar het scheppen van levenskrachtige organismen — lagere en hogere — op Sumatra, bestemd om mettertijd door een eilandprovincie te worden overweld, zal niet van een rapport en een wetsstekst uitgaan, maar van proefnemingen en haar uitslag.

De nieuw te scheppen organismen kunnen geen van alle worden opgetrokken op artikel 121 staatsregeling (de bestuurshervormingswet van 1922), want dit onderstelt een vooraf bestaande provincie, en een provincie Sumatra thans ware bespottelijk en voorbarig. Zoover die organismen niet als inlandsche gemeenten (artikel 128) of als adatgemeenschappen kunnen gelden, zal men ze voorloopig moeten optrekken op Idenburgs decentralisatiewet van 1903. Een nadeel is dat allerminst; voor de acht vroegere landschappen van Bali is zulk een toepassing al een tijdlang in voorbereiding.

De te scheppen organismen zullen niet overal hoeven te verrijzen, en evenmin uniform mogen zijn. Voor de Batakstreken laten zich gansch andere oplossingen denken dan voor Sumatra's Oostkust of Indragiri, voor Sumatra's Westkust gansch andere dan voor Zuid-Sumatra. Onderneemt men in uiteenliggende streken uiteenlopende pogingen, het zal niet zijn om tot één geforceerd standaardtype voor heel Sumatra te geraken, maar om zooveel staatsrechtelijke verscheidenheid in stand te houden als nuttig blijkt.

De proefneming zal gelijkelijk landschapsgebied en rechtstreeksch gebied hebben te omvatten. Ook al eerbiedigt men het beginsel van betrekkelijke onaantastbaarheid der zelfregeerende rijken — hetgeen te hopen is —, de sultansrijken moeten niet langer buiten het Indische regeerkader blijven staan. Het vraagstuk der landschapsorganisatie, en dat van het gezag van sultans over anderen dan hun sultansonderhoorigen van thans, is van Sumatra-hervorming een integreerend deel, al valt zij heelemaal buiten het rapport van 1914 en de wet van 1922.

De nieuwe ordening zal gelijkelijk bestuur en oostersche justitie bestrijken. Laat men dit rechtspraakprobleem er buiten, men verricht fragmentarisch, voor de bevolking onbruikbaar werk; een artikel van Mr. Holleman in het laatste nummer van Koloniale Studiën spreekt boekdeelen.

Toezicht op de nieuwe organismen moet niet in handen worden gelegd van het binnenlandsch bestuur: dit heeft een andere taak, is gericht in andere richting. Voor het werk van toezicht worde een commissie ingezet, aldus samengesteld dat zij het vertrouwen heeft zoowel van de lagere organismen zelf als van de centrale regeering. Zij zal — wat waarborg geeft voor goed werk — haar arbeid geleidelijk zien aangroeien, naargelang het aantal organismen toeneemt.

Dit trouwens zal een deugd zijn van de heele Sumatra-hervorming, zooals de practijk die is gaan begeeren: dat zij, van onderop bouwend, langzaam opschuift, zoowel in de breedte als in de hoogte. Niet om een snelgroeiend aantal papieren raden is het te doen, maar om rechtsgemeenschappen die zelfverzekerdheid voelen, haar werk al doende leeren, vertrouwen wekken naar, beneden en naar boven. Elk nieuw stuk organisatie kan zijn voordeel doen met wat elders op Sumatra doeltreffend is gebleken; en blijkt een probeersel geen succes te zijn, men zal het te niet doen, zooals indertijd het op de wet van 1903 gegrondde locale ressort der afdeeling Deli werd opgeheven en vervangen.

Het na 1900 ter hand genomen staatkundig organisatiewerk van den archipel had misschien iets vlug-

ger in zijn werk kunnen gaan; maar onbevredigend was het niet. Het vertoonde, tot op de wet van 1922, de Nederlandsche eigenschappen van zakelijkheid, bezonnenheid, nuchterheid, praktischen zin. Er zijn fouten gemaakt, maar fouten die zich lieten herstellen. En er zijn vóór 1922 verscheidene oorspronkelijke oplossingen gevonden voor moeilijke organisatieproblemen. Vindt men voor Sumatra die goede werkmethode, die uitbleef op Java, dan zullen Borneo, Celebes, Timor enz. op hun tijd daarvan profiteren. Doch slaat men in 1930, als in 1925 voor Java, een weg in die foutloopt, wie voelt niet de schade én voor onzen internationalen naam, én voor het gezag in Indië?

6. *De daad der staten-generaal.* Loopen de zaken gelijk men voorshands moet verwachten, dan komen de staten-generaal te staan voor een recht duidelijke keus.

Aan den eenen kant: vóór ingrijpende verbouwing van den bestaanden bestuurstoestel (Europeesch en inlandsch) over alle buitengewesten, instelling van nog onbekende en onbeproeft gouvernemen ten volgens „het eenmaal aangenomen stelsel” in alle buitengewesten, — met staatkundige organisatie van Sumatra slechts op den achtergrond (voor zoover daarvoor te zijner tijd geld en werkkraft zal over zijn). Zelfs bij een gelijktijdig doen aanvatten van de beide werktaken zouden geld en werkkraft vanzelf gezogen worden naar de eerste werktak, de „ambtelijke”.

Aan den anderen kant: vóór staatkundige bewerktuiging (daar de tijd om roept) van één groot eiland, — maar dan ook loslating voorshands van een stelselmatig hervormen van al de rest, en met ambtelijke herorganisatie — indien subsidiair gewenscht — slechts op den achtergrond. De uitkomsten, op Sumatra gewonnen, model en les voor wat straks ondernomen worden zal op Celebes en elders.

Het valt te verwachten, dat een degelijk volksraad-debat de keus der Haagsche staten-generaal zal helpen. Door in deze jaren te kort te schieten in groot staatsrechtelijk hervormingswerk overzee zou niet één man of één partij zich blameeren, maar ons volk.

C. VAN VOLLENHOVEN.

EEN GENTLEMAN-AGREEMENT BETREFFENDE HET RECLAMEBUDGET.

Drs. Th. A. P. A. van Luytelaer te 's-Gravenhage schrijft ons:

Als oorzaak van de groote ontwikkeling der kartelvorming, vooral na den wereldoorlog, een ontwikkeling welke zich uitte in een toeneming, zoowel van het aantal kartels alsook van hun intensiteit, d.w.z. van hetgeen bij het tot stand komen der kartelovereenkomst geregeld werd, noemt men meestal den wensch der kartelleden om de markt gezamenlijk te beheerschen, welk doel men dan tracht te verwezenlijken, eenerzijds door contingentering van het totale afzetgebied of van den afzet in een bepaald gebied, anderzijds door gemeenschappelijke regeling van den prijs en van de andere verkoopsvaarden.

Men kan evenwel tevens aannemen, dat veelal nog een ander doel den kartelleden bij het sluiten der overeenkomst voor oogen staat, en wel den wensch om door middel van het kartel tot kostenbesparing te komen.

Als methode om tot deze kostenbesparing te geraken wordt door kartels, welke zijn gevormd door fabrikanten van industrieele producten, vooral wanneer deze een min of meer technisch karakter dragen, afgezien van eventueelen collectieven aankoop van grondstoffen etc., toegepast een standaardisatie van de kwaliteit dezer artikelen en in den regel ook een beperking van het aantal der ten verkoop aangeboden typen.

Naast deze middelen welker toepassing vooral op de hoogte der fabricagekosten invloed uitoefent, wordt in de laatste jaren nog een andere kostenbesparingsmethode gevolgd, welke vooral tot doel heeft

de directe verkoopskosten te verlagen. Bedoeld zijn hier de kartelvoorschriften betreffende de hoogte van het reclamebudget voor een bepaald afzetgebied, soms ook betreffende de verdeling hiervan over de verschillende publiciteitsmethoden.

* * *

De vraag kan nu gesteld worden of dit laatste middel, kostenbesparing door wederzijdsche afspraken betreffende hoogte en indeeling van het reclamebudget, zich ook niet voor toepassing leent door een groep producenten van een zelfde artikel, wanneer tusschen deze geen andere afspraken bestaan, m.a.w. in den vorm van een gentleman-agreement, dat enkel deze reclamebudgetregeling, tot doel heeft, een vraag welke, naar onze meening bevestigend beantwoord kan worden.

De afzet op de nationale markt van tal van artikelen van massa-verbruik is in Nederland zoowel als elders vaak voor negentig procent in handen van enkele groote ondernemingen, welke geheel zelfstandig, zonder onderlinge afspraken, hun reclame- en verkoopspolitiek voeren.

Een eerste symptoon van samenwerking op het gebied der publiciteit was, in sommige bedrijfstakken, het middel der z.g. collectieve propaganda. Het Amerikaansche voorbeeld der „Say it with flowers” en „Eat more fruit”-campagnes werd in Nederland reeds voor enkele onzer tuinbouwproducten gevolgd. Voor fabrikanten van merkartikelen is dit middel eeuwel in den regel, — een kartelovereenkomst met afspraken betreffende de winstverdeling kan natuurlijk de zaak veranderen —, onbruikbaar en hoewel men van deze ook niet zal mogen verwachten, dat zij zich ten aanzien van de grootte van hun totaal reclamebudget zullen willen binden — dadelijk reeds daarom niet omdat zij dit bedrag voor hun collega's-concurrenten geheim wenschen te houden — zijn afspraken tot wederzijdsch voordeel, tusschen de leden van een producentengroep die gezamenlijk het grootste deel van den afzet op een bepaalde markt in handen hebben, omtrent de wijze van besteding der voor propaganda bestemde middelen, welke vaak zeer aanzienlijke bedragen vormen, als mogelijk te beschouwen.

Bij de keuze van de couranten en tijdschriften waarin men zal gaan adverteeren geeft het feit — het moge voor den buitenstaander vreemd klinken — of een collega-concurrent ook in een bepaald blad adverteert vaak den doorslag. Hoewel men de reclamewaarde van het betreffende dagblad vaak problematiek acht, meent men in zoo'n geval uit prestige niet achter te kunnen blijven. Doch ten aanzien van zoo'n twijfelachtig blad is die collega-concurrent zelf misschien ook allesbehalve overtuigd van de effectiviteit zijner propaganda. Indien men ten aanzien van dergelijke gevallen tot een afspraak zou kunnen komen betreffende de couranten, tijdschriften, theaterprogramma's etc. waarin men niet zal adverteeren, zou reeds een niet te versmaden besparing van vaak onnuttig bestede gelden mogelijk zijn.

Hetzelfde kan gezegd worden met betrekking tot andere publiciteitsmethoden. Bij het besluiten tot afficheeren op reclamezuilen, tot het plaatsen der zo kostbare lichtreclame's op straat, in stations of bioscopen, speelt eveneens het boven aangeduide prestigeargument vaak een groote rol. Ook voor dergelijke propagandamethodes zou een „einheitlich” optreden van hetzelfde artikel pousseerende producenten, in den hierboven aangegeven zin, tot niet te onderschaten kostenbesparingen aanleiding kunnen geven.

De hier gegeven voorbeelden betreffen het beperken van het gebruik, dat gemaakt zal worden van bepaalde wijzen van reclame maken. Een verdere, doch minder makkelijke, positieve stap zou zijn: afspraken betreffende aantal, grootte etc. der te plaatsen annonce's of betreffende de wijze van gebruikmaking van andere methoden der moderne publiciteit.

De doorvoering van het hier geopperde denkbeeld is ook daarom voor verwezenlijking vatbaar, omdat de

controle op de naleving der betreffende — uit den aard der zaak voor een bepaalden tijd, bijv. één jaar gemaakte — wederzijdsche afspraken niet veel moeilijkheden met zich brengt. Immers men timmert hier aan den weg, wederzijds kunnen de van het agreement deel uit makende leden controleeren of hun partners niet hun boekje te buiten gaan. Deze controle zou ook aan een onpartijdigen derden, of aan een opzettelijk met dit doel gecreëerde instantie, kunnen worden opgedragen. Bij deze instantie zouden elk der partners een bepaalde garantiesom kunnen deponeren ter doorvoering van de in het agreement opgenomen, op overtredingen betrekking hebbende, boetebepalingen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE INDUSTRIELE POLITIEK VAN SOVJET-RUSLAND.

De heer Paul Olberg te Berlijn schrijft ons:

Sedert eenigen tijd wordt in de pers het vraagstuk van het aanstaande economisch offensief tegen de Europeesche landen tamelijk druk besproken. Door de vergaande aanwending van dwangarbeid beschikt de Sovjet-industrie over veel goedkoopere arbeidskrachten dan het buitenland. Bovendien is Sovjet-Rusland in het bezit van eigen grondstoffen en in dit opzicht derhalve in geringe mate van het buitenland afhankelijk. Door het gebruiken van deze middelen, evenals door het toepassen van andere economisch politieke maatregelen, voltrekt zich in Rusland in snel tempo een industrialisatie-proces, dat in het vijfjarenplan tot uiting komt. Daarmede worden gunstige economische voorwaarden voor de bevordering van den Russischen export van industrieproducten geschapen. Afgezien van dit feit en van het voortdurend gebrek aan goederen in het buitenland, zouden de machthebbers van den Sovjet-staat de industriële producten op de Europeesche markten afzetten tegen prijzen, welke zelfs onder den kostprijs zouden liggen. Uit zuiver politieke overwegingen zou het Kremlin den concurrentiestrijd met de kapitalistische landen opnemen met het doel aldaar het aantal werklozen te doen toenemen, die een vruchtbaren bodem voor de taktiek van de Komintern respectievelijk voor opstanden en wereldrevolutie vormen.

Het is ongeveer een jaar geleden, dat men dit standpunt, dat wij hier in het kort hebben uiteengezet als een naïeve phantasie beschouwde. Op het oogenblik wordt het ernstig door de pers besproken; er worden zelfs maatregelen overwogen om goed uitgerust tegen de toekomstige concurrentie te kunnen optreden. Waaraan is deze radicale verandering in het stelling nemen tegen een van de belangrijkste problemen van de tegenwoordige Sovjet-unie toe te schrijven? Volgens onze meening zijn de volgende twee factoren hiervoor beslissend. In de eerste plaats, de uitgebreide bolsjewistische propaganda voor de ontwikkeling van het vijfjarenplan, waardoor, indien het verwezenlijkt wordt, Rusland de Europeesche landen en zelfs de Vereenigde Staten zou overtroeven. Verder de oneerlijke concurrentie van Rusland op de wereldmarkt met lucifers en houtproducten, waarbij voor de voortbrenging van houtproducten voor een deel van dwangarbeid wordt gebruikt gemaakt. Is er echter inderdaad voor Europa reden tot vrees voor een economische expansie van Sovjet-Rusland? Hoe staat het op het oogenblik met de doorvoering van het vijfjarenplan? Effent het werkelijk voor de Sovjet-Unie den weg tot een nieuwe groote rol op de wereldmarkt? Welk doel streeft Rusland tenslotte met zijn export-politiek na?

* *

Indien wij deze vragen nader willen onderzoeken en überhaupt over de Russische ontwikkeling willen oordeelen, dan moeten wij den traditioeneel regel in het oog houden, volgens welchen Rusland een land van onbegrensde mogelijkheden is. Dit reusachtige rijk, dat in het buitenland betrekkelijk weinig bekend is, kan de openbare meening van Europa groote verrassingen be-

reiden. Het is echter niet in staat in de economische behoefte van het land door de bevelen van kleine en groote machthebbers te voorzien. De angst voor de Russische concurrentie wordt psychologisch veroorzaakt door de meening, dat de heerschappij van weinigen, wat het economisch leven betreft, almachtig is.

Maar juist de ontwikkeling van de Russische maatschappij onder het regiem van het bolsjewisme levert sprekende bewijzen daarvoor, dat de macht van het Kremlin op economisch gebied slechts in beperkte mate bewegingsvrijheid bezit. Zoo moest het oorlogscommunisme, onder hetwelk de onteigening van de voortbrengselen van het land ten gunste van de heerschende klasse in de stad zonder vergoeding beslissend was, worden geliquideerd. Op dezelfde wijze eindigde de tweede poging van het oorlogscommunisme, de niets ontziende collectivisering van boerengemeenschappen, met een catastrophalen terugtocht van Stalin. Om de producten van den landbouw zonder overeenkomstige tegenwaarde te kunnen verkrijgen, voert de Sovjet-regering een voortdurenden oorlog met de boeren. Deze onhoudbare toestand was voor de regering aanleiding om met alle middelen den landbouw te collectivieren. Maar ook de gesocialiseerde bedrijven zullen hun producten zonder tegenwaarde nauwelijks aan den staat willen leveren. Daarvoor bestaan op het oogenblik reeds bewijzen.

Herinneren wij ons thans het belangrijke feit, dat de landbouw den doorslag geeft voor de Russische economische politiek. De grootte van de agrarische productie bepaalt den omvang van den Russischen buitenschen handel en de grenzen van de industrialisering van het land. Deze mogelijkheid is echter beperkt, zooals reeds werd opgemerkt. Indien de staatsorganen slechts door dwangbevelen iederen zak graan kunnen voortbrengen, dan moet de uitvoer van agrarische producten binnen enge grenzen beperkt blijven. In de laatste twee jaren is de export van landbouwproducten reeds aanzienlijk gedaald. Daarmede zullen echter de industrialisatie-plannen een aanzienlijke inkrimping moeten ondergaan. Weliswaar worden aan de Sovjet-regering buitenslandsche credieten verleend, maar de betekenis hiervan voor de industrialisatie moet niet worden overschat. In den regel betreft het slechts betrekkelijk kleine credieten op korten termijn, waarvoor de Sovjet-staat een buitengewoon hooge rente moet betalen. Het is zeker, dat de Sovjet-regering, als tot dusverre, den laatsten zak graan van de hongerige boeren voor exportdoeleinden zal opeischen en alles in het werk zal stellen om den uitvoer van agrarische producten te forceeren. Op deze wijze zal de Sovjet-staat, de bevolking aan de grootste ontberingen prijsgevend, op de wereldmarkt als concurrent voor agrarische producten optreden.

* *

Geheel anders liggen de verhoudingen echter bij den export van industrieproducten. Op het oogenblik is het gebrek aan industriële artikelen zoo groot, dat van uitvoer geen sprake kan zijn. Wat belooft ons echter het vijfjarenplan?

In de eerste plaats zij vastgesteld, dat dit plan een parool van politieke onmacht beteekent. Zij moet de aandacht der arbeiders van de catastrophale politiek van Stalin afleiden en hun voor de ontberingen van deze jaren een schoone toekomst in uitzicht stellen. Hoe wordt het plan doorgevoerd en welke resultaten bereikt het? Slechts in de meeste minder belangrijke industriële bedrijven werd het verwezenlijkt. En tot welken prijs is het resultaat bereikt? Op kosten van de systematische uitbuiting van de arbeidskrachten onder den dekmantel van de zoogenaamde socialistische concurrentie en van de kwaliteit der goederen. De Sovjet-pers verklaart steeds opnieuw, dat de slechte kwaliteit van de industrieproducten een schandvlek voor Rusland beteekent. In vele industriële bedrijven bedraagt het uitschot 40—50 pCt. van de productie. Met dergelijke artikelen kan men natuurlijk niet op de Europeesche markten concurreeren, zelfs

indien men beneden den kostprijs wil verkoopen. Het spreekt vanzelf, dat de arbeidsmethoden, welke tot dusver werden toegepast, op den duur niet kunnen blijven bestaan. Uit de Sovjet-pers blijkt, dat de arbeiders zich ertegen verzetten om aan de socialistische concurrentie deel te nemen.

Kenmerkend is, dat in belangrijke bedrijfstakken, met name in den mijnbouw, en in de kolen-en metaal-industrie, het vijfjarenplan een achterstand te boeken heeft. Eerst op 3 September heeft het centrale comité van de Sovjet-unie een alarmeerenden oproep gepubliceerd, waarin o.a. daarop wordt gewezen, dat de productie van de zware industrie 5 pCt. minder bedraagt dan in het oorspronkelijke plan was voorzien. Wanneer het centraal comité van 5 pCt. spreekt, dan mag men wel aannemen, dat dit in werkelijkheid niet minder dan 25 pCt. bedraagt. Dat beteekent de mislukking van het vijfjarenplan, dat vanaf het begin reeds een onverantwoordelijke utopie was.

Er is geen land ter wereld, dat in korten tijd geïndustrialiseerd kan worden. Het ontstaan van een industrie is slechts na een langzaam organisch proces van de geheele economische en cultureele ontwikkeling van het land mogelijk. Deze algemeene regel geldt in het bijzonder voor het achterlijke agrarische Rusland. In de Sovjet-unie ontbreken de noodzakelijke voorwaarden voor een snellen opbouw van een machtige industrie; zij bezit noch het vereischte kapitaal, noch de geschoolde arbeidskrachten, noch een organisatorische basis, noch toereikende verkeersverhoudingen. Onder de alleenheerschappij van de communistische partij kunnen deze voorwaarden slechts een onaanzienlijke verbetering ondergaan.

En de aanwending van goedkope arbeidskrachten en dwangarbeid als factoren voor de bevordering van den Russischen uitvoer? Het klinkt eerst paradoxaal, maar het is een niet te weerleggen feit, dat de goedkope arbeidskrachten in de Sovjet-industrie den Staat tenslotte zeer veel kosten. De Russische arbeider is niet voldoende gevoed; hij leeft in slechte woningen; de vakverenigingen, wier rechten ontnomen zijn, en die geheel en al onder invloed van de communistische partij staan, kunnen niets tot verheffing van den levensstandaard van den arbeider doen. Onder zulke omstandigheden is de arbeidsprestatie betrekkelijk gering. De productie kan niet, zelfs door de schandelijke „concurrentie”, zoodanig stijgen, om te kunnen exporteeren. Men mag wel aannemen, dat de Sovjet-regeering, die bij de boeren de producten onteigent, uit politieke motieven het niet zal wagen aan den stedelijken arbeider de laatste consumptiegoederen te onttrekken, teneinde deze naar het buitenland uit te voeren. Wat de uitbuiting van den dwangarbeid in den eigenlijken zin van het woord betreft, deze komt slechts voor eenige bedrijfstakken en op zeer beperkte schaal in aanmerking. Tot blijvende en wezenlijke steun van den buitenlandschen handel zal hij niet kunnen dienen.

De forceering van den Russischen export tot elken prijs geschiedt ter verkrijging van deviezen, waaraan de Sovjet-staat dringend behoefte heeft. Daarom zal het Kremlin zijn tot dusverre noodlottige handelspolitiek niet laten varen. Maar de vrees voor concurrentie van de Sovjet-industrie schijnt ons ongemotiveerd.

AANTEKENINGEN.

De goudschaarschte.

De vraag, of de goudproductie in de toekomst voldoende zal zijn om te voldoen aan den geleidelijken groei van de monetaire behoefte, is in de laatste jaren bij voortduring een onderwerp van discussie geweest. Naar wij vernemen, zal binnenkort de Volkenbondscmissie, die een onderzoek instelt naar de mogelijkheid van stabilisatie der goudwaarde, hierover een interim-rapport publiceren. Ook in een der laatste nummers van The Financial and Commercial Chro-

nicle (23 Augustus 1930, blz. 1204) komt de quaestie ter sprake in verband met een recente publicatie van H. A. Kursell, Resident Engineer in New-York City of the American Smelting & Refining Company, getiteld „Gold Production and its Future”.

De volgende cijfers toonen het verloop van goudproductie in „fine ounces” sinds 1880:

1880..	5.349.158	1897..	11.396.952	1914..	21.319.747
1881..	5.064.313	1898..	13.920.747	1915..	22.718.154
1882..	4.885.626	1899..	15.073.419	1916..	22.035.302
1883..	4.746.390	1900..	12.420.942	1917..	20.297.144
1884..	5.014.923	1901..	12.692.227	1918..	18.568.278
1885..	5.102.414	1902..	14.494.382	1919..	17.667.308
1886..	4.944.835	1903..	15.934.268	1920..	16.335.420
1887..	5.255.917	1904..	16.902.209	1921..	16.003.616
1888..	5.508.562	1905..	18.488.085	1922..	15.467.223
1889..	6.048.352	1906..	19.533.892	1923..	17.802.109
1890..	5.814.182	1907..	20.039.853	1924..	19.033.459
1891..	6.300.233	1908..	21.483.983	1925..	19.025.942
1892..	7.060.290	1909..	22.093.602	1926..	19.349.118
1893..	7.543.737	1910..	22.146.716	1927..	19.397.757
1894..	8.657.113	1911..	22.466.812	1928..	19.674.638
1895..	9.518.192	1912..	22.670.332	1929..	20.191.478
1896..	9.716.749	1913..	22.306.558		

De schrijver verwacht nu, dat de goudproductie in de eerstvolgende jaren ongeveer stabiel zal blijven om in 1835 te gaan dalen en omstreeks 1940 te komen op een niveau van 15 miljoen ounces.

De goudproductie dient ter bevrediging van monetaire behoeften, voor oppotting en voor de goudindustrie. De schr. meent, dat de vraag, die van de zijde van deze laatste komt, in den loop der tijden eer zal toenemen dan afnemen, met het resultaat, dat de geheele vermindering van het aanbod zich zal uiten in minder gebruik van goud voor monetaire doeleinden. Voorzoover uit The Chronicle blijkt, gaat de schr. niet verder in op de gevolgen, die dat voor prijsniveau en geldpolitiek zal hebben, doch bepaalt hij zich tot de technische zijde van de zaak.

Van belang schijnt ons, wat de schr. mededeelt omtrent de verwachtingen over mogelijke vermeerdering van de goudproductie door het in exploitatie brengen van Russische mijnen. De voorstellingen daaromtrent acht hij zeer overdreven. Wij drukken de geheele desbetreffende passage hieronder af:

Russia, contributing about 1.000.000 ounces or 5 pCt. of the world total, holds fourth place as a gold producer.

It has recently become the fashion among people interested in the future outlook of gold production, to credit Russia with vast potentialities. The U. S. Department of Commerce, Bureau of Mines, Economic paper No. 6, published in 1929, summarizing on page 62 the outlook for future gold production, speaks of Russia's „vast unexplored and undeveloped precious metal resources.” The last issue of „Mineral Industries” (1928), a standard handbook, quotes on page 242 Boris P. Torgashoff in the „China Weekly Review,” March 9 1929, stating that the Russian Far East contained untapped gold reserves exceeding 6.000.000 kgr. (193.200.000 ounces) and Northern Manchuria, 3.500.000 kgr. (112.700.000 ounces). Such statements have no foundation in fact and probably would not be made if those responsible for them were better acquainted with the original language and with the mineral nature of the country of which they speak.

Russia has been, and to some extent it still is, the placer country „par excellence.” Less than 10 pCt. of its production has come from lode mines, all of which are small. The placers, on the whole, were likewise small, shallow, but fairly highgrade, i.e. preeminently suited for mining operations on a small scale. Individuals or small groups of individuals working entirely without capital, chiefly as lessees or tributors, produced even in 1912 62 pCt. of the total Russian gold output (1.880.100 ounces).

The major part (77 pCt.) of Russian production came from Eastern Siberia. The largest gold mine in Siberia, believed to have been the largest and richest placer mine in the world, is the Lena Goldfields. The rich deep channels for which Bodaibo was famous (\$ 16 to \$ 20 per cubic yard) have mostly been exhausted. Ore reserves in 1928 were estimated at 110.000.000 cubic yards of dredging ground, valued at 36.6 cents per cubic yard. Incidentally it may be mentioned that C. W. Furlington, in 1916, estimated the available dredging ground at 324.172.800 cubic yards. Allowing for undeveloped and unprospected areas, the ex-

pected optimum for this district might be 500.000.000 cubic yards containing perhaps 10.000.000 ounces gold.

There are some dredging possibilities, though on a small scale, on the Zeya river and other tributaries of the Amur, in the Yenissei basin, and in the Maritime Province; but the vast majority of placer ground in the Urals, the Tomsk and Semipalatinsk districts, and in the Far East, contained only shallow and small deposits, most of which have been exhausted.

It seems likely that Russia's gold production will remain around 1.000.000 ounces per annum for a considerable time to come, but no expectations of a large increase, sufficient to influence world production, are warranted.

It may be added here that Russia has been much more thoroughly prospected and its mineral resources are very much better known than is generally accepted.

Toekomstvoorspellingen op het gebied van den mijnbouw zijn niet zonder gevaar. Wij zullen geduldig hebben af te wachten, wat er van zal uitkomen, en wat fantasie zal blijken te zijn. Doch men is niet verantwoord, wanneer in het zicht van zooveel onzekerheid op het stuk van de goudproductie een struisvogelpolitiek ten aanzien van den gouden standaard wordt gevolgd. Dat er verschillende mogelijkheden zijn om den gouden standaard door uitgifte van ongedekt bankpapier te corrigeeren, is genoegzaam bekend.

Zeker zullen er nog heel wat misverstanden uit den weg geruimd moeten worden, voordat zulk een verbetering van den gouden standaard langs den weg van internationaal overleg zal zijn verkregen. Dat er echter iets gedaan moet worden, staat vast, en de verantwoordelijke leiders van de centrale banken zijn niet gedekt, wanneer zij de oogen voor de bestaande problemen sluiten of deze a priori voor onoplosbaar verklaren. Naar wij hopen, zal het rapport van de Volkenbondcommissie aanleiding geven tot verlevendiging van de gedachtenwisseling over het vraagstuk der wisselende goudwaarde. v. S.

Een Zwitsersche Fixed Trust.

De oprichting van de Société Internationale de Placements te Bazel heeft de aandacht gevestigd op een vorm van belegging, die feitelijk tot dusverre alleen in de Vereenigde Staten en in Nederland toepassing vond. Vooral in de Vereenigde Staten is deze vorm betrekkelijk zeer algemeen. In dit land wordt bij de algemeene indeeling van investment trusts onderscheid gemaakt tusschen de „management trusts” en de „fixed trusts”. Deze laatsten zijn feitelijk een variatie op het echte type investment trust, dat een vrij groote bewegingsvrijheid bezit ten opzichte van de beleggingspolitiek. Weliswaar kunnen de statuten nog allerlei beperkingen omtrent beleggingen voorschrijven bijv. dat slechts een bepaald percentage in de aandelen van een bepaalde onderneming of van een bepaalden industrietak mag worden belegd, maar de „management trusts” hebben dan toch alle gemeen, dat zij een voldoende bewegingsvrijheid hebben en de samenstelling van hun portefeuille, binnen de grenzen door de statuten voorgeschreven, naar eigen goeddunken kunnen veranderen.

Deze bewegingsvrijheid is nu bij de „fixed investment trust” volkomen uitgeschakeld. In de eenmaal voorgeschreven samenstelling van de portefeuille mogen geen veranderingen worden aangebracht. De „fixed trusts” geven tegen een bepaald aantal fondsen, die bij een trustee worden gedeponereerd, certificaten uit. Hoewel bij deze instellingen een verdeling van het risico door belegging in verschillende fondsen is bereikt, staat hiertegenover, dat de eenmaal gekozen belegging voor eens en altijd is vastgesteld. Dit heeft zijn voor- en nadeelen.

Het grootste voordeel is, dat het publiek weet, wat het bezit, en dat een aandeel of certificaat een bepaald deel vertegenwoordigt van een waarde, die elk oogenblik berekend kan worden. De keuze van de effecten geschiedt bij een „fixed trust” in den regel zorgvuldiger dan bij een gewone investment trust. Zij betreffen meestal ondernemingen, die een

goede reputatie genieten en wier levensvatbaarheid volkomen is bewezen.

Een nadeel is, dat in de portefeuille geen verandering kan worden aangebracht en men dus niet, in geval aanzienlijke boekwinsten worden gemaakt, deze kan realiseeren, terwijl men ingeval van groote verliezen niet tot realisatie kan overgaan. Volledigheids halve zij nog opgemerkt, dat in de Ver. Staten ook nog „semi fixed trusts” voorkomen, wier portefeuille onder zeer bepaalde voorwaarden toch nog veranderd kan worden.

Hoewel niet op zoo groote schaal en op zoo georganiseerde wijze als in de Ver. Staten, heeft toch ook in Nederland het principe van de „fixed trust” reeds langen tijd toepassing gevonden bij de administratieve trustkantoren. Zoo worden in Amsterdam certificaten verhandeld, die betrekking hebben op Duitsche, Fransche en Italiaansche bankaandelen. Deze certificaten hebben dus een min of meer gespecialiseerd karakter. Doch er zijn ook certificaten bekend, die van meer algemeenen aard zijn en waarbij de risicoverdeeling zich over verschillende bedrijfstakken uitstrekt. Dit zijn bijv. de certificaten, uitgegeven tegen aandelen van zeven Duitsche maatschappijen.

Het verschil met de certificaten van de Soc. Int. de Placements, die hieronder nog ter sprake komen is, dat de in Amsterdam verhandelde certificaten alle op maatschappijen van een bepaald land, vooral Duitschland, betrekking hebben, terwijl bij die van de S. I. P. een geografische risicoverdeeling is doorgevoerd. Bovendien is in dit geval een speciale maatschappij in het leven geroepen, wat bij de in ons land verhandelde certificaten niet is geschied.

* * *

De nieuwe Zwitsersche „fixed trust” voert dus een geografische risicoverdeeling door, want 18.3 pCt. van het kapitaal is in de Ver. Staten, 15.6 pCt. in Frankrijk, 14.1 pCt. in Groot-Brittannië, 13 pCt. in Duitschland, 11.9 pCt. in Nederland, 8.9 pCt. in Zwitserland, 7.4 pCt. in Zweden, 2.9 pCt. in België en 2.5 pCt. in Denemarken belegd. Bovendien heeft de Société Internationale de Placements een algemeen karakter, want naar de bedrijfstakken is de verdeling o.m. als volgt: 16.5 pCt. in bank- en verzekeringsmaatschappijen, 12.7 pCt. in transportondernemingen, 12.1 pCt. in electro-technische ondernemingen en eveneens 12.1 pCt. in ondernemingen van voedingsmiddelen.

De oprichting van de Société Internationale de Placements is door 6 banken tot stand gekomen, waaronder zich, wat Nederland betreft, de Bank-Associatie bevindt. Als belegging in Nederlandsche aandelen worden die van de H. V. A., Koninklijke Petroleum Mij. en Philips' Gloeilampen genoemd. De geheele belegging omvat ongeveer 30 fondsen, wier gemiddelde winst gedurende de laatste vijf jaren 13.46 pCt. heeft bedragen. Om de mogelijkheid van al te groote verliezen tegen te gaan, is bepaald, dat, indien één van de ondernemingen het dividend mocht passeeren, de S. I. P. de aandelen mag verkoopen. Uit deze bepaling blijkt dus, dat in dit geval aan den strengen regel van onvervreemdbaarheid niet is vastgehouden, hoewel hiëraan anderzijds met het oog op de financieele positie van de ondernemingen, tegen wier fondsen certificaten worden uitgegeven, geen al te groote beteekenis moet worden gehecht.

De uitgifte van de certificaten van de S. I. P. in Nederland, welke in den loop van deze maand zal plaatsvinden, is ongetwijfeld van belang voor onze effecten- en kapitaalmarkt. Voor onze effectenmarkt in zoverre, dat door deze uitgifte een werkelijke steun aan enkele belangrijke Nederlandsche fondsen en daardoor indirect aan de Amsterdamsche beurs in zijn geheel wordt gegeven, hetgeen na de jongste heftige koersdaling niet zonder beteekenis is. Want uit dit feit mag men toch afleiden, dat de internationale financiers de tegenwoordige positie van de Amster-

damsche beurs voor de oprichting van een „fixed trust” gunstig achten. Bovendien — en dit is misschien wel de belangrijkste zijde van deze emissie — wil men het vertrouwen van het gedesillusioneerde publiek voor prima industriële fondsen door middel van risicoverdeeling terugwinnen.

V. D. V.

De rubbercrisis.

In de Mededeelingen van de Handelsvereniging te Medan over het eerste halfjaar 1930 wordt een korte beschouwing gewijd aan de rubbercrisis, waaraan het volgende is ontleend.

Hoewel het huidige prijspeil het laagste is, dat ooit is voorgekomen en een tiende gedeelte bedraagt van dat van einde 1925, moet goed in het oog worden gehouden, dat de wanverhouding tusschen wereldproductie en -consumptie van rubber feitelijk al tien jaar bestaat en alleen een tijdlang versluierd is door een kunstmatige beperking van de productie, waardoor de prijzen tijdelijk abnormaal hoog zijn gehouden.

Dit heeft weer het gevolg gehad, dat het rubberareaal in deze periode belangrijk is uitgebreid en deze uitbreidingen doen thans de wanverhouding tusschen vraag en aanbod voortduren.

Bij de beoordeeling van alle plannen en pogingen om tot verbetering van deze situatie te komen, moet nooit uit het oog worden verloren, dat wij hier niet te doen hebben met een tijdelijke abnormale stockvorming tengevolge van een uitzonderlijk-ongunstigen toestand, maar met het veel ernstiger feit, dat de wereld te veel kapitaal in de rubber-cultuur heeft vastgelegd. Zoo inderdaad moet, meenen wij, terugblikkende op tien jaar rubber-crisis, de toestand gesteld worden. De beleggingen zijn zeer ver op de koopkrachtige vraag vooruit geïjld en de toch zeer sterk gestegen consumptie heeft de stijging van de productie niet kunnen bijhouden. Als men bedenkt, welke groote oppervlakten nog in productie moeten komen en welke mogelijkheden er nog liggen in de opvoering van de productie door selectie van plantmateriaal, dan kan men ook niet aannemen, dat binnen korten tijd weer een toestand van evenwicht zal intreden.

Onder deze omstandigheden zou het invoeren van een nieuwe restrictie alleen zin hebben als het beveloed werd door een verbod van uitbreiden. Immers, zou dit niet geschieden, dan zou er kans bestaan, dat de geschiedenis van 1924—1927 zich weer herhaalde en dat elke prijsstijging beantwoord werd door een groote uitbreiding van het areaal. Maar een gedwongen beperking, samengaande met een verbod van uitbreiding, zou feitelijk beteekenen, dat de geheele rubber-cultuur het karakter van een vrij bedrijf verloor, afgezien nog van de vraag, of zulk een regeling wel mogelijk zou blijken. Zeer zeker zou het noodig zijn, den stabilisatieprijs zoo laag te stellen, dat geen lust tot uitbreiden wordt opgewekt.

Nog altijd zijn de rubber-producenten betreffende het restrictie-vraagstuk niet eensgezind; sommigen, en hieronder zijn meestal de sterkst en best-georganiseerden, verwerpen het beginsel als ondeugdelijk en onmogelijk; anderen achten het de eenige mogelijke oplossing. Bij de zeer sterke minderheid onder de Nederlandsche producenten, die gekant is tegen regeeringsmaatregelen in dit opzicht, lijkt het niet zeer waarschijnlijk, dat de regeering inderdaad tot ingrijpen zal overgaan.⁴⁾ Uit dit alles schijnt te blijken, dat wij ons voor te bereiden hebben op een herstelperiode van langen duur.

Wij hebben hier, althans wat rubber betreft, niet met een conjunctuur-depressie te doen, maar met een kapitalisatie-crisis van geweldig ernstigen aard. Een kapitalisatie-crisis nu geeft aanleiding tot een slependen malaise-toestand, die zich over zeer lange perioden

⁴⁾ Uit de gisteren gepubliceerde verklaring van den G. G. blijkt, dat de regeering niet bereid is om tot dwang ten aanzien van de restrictie-pogingen over te gaan. (Red.)

kan uitstrekken; men denke bijv. aan de Britsche steenkolen-crisis en de crisis in de scheepsbouw-nijverheid, die nu al jarenlang duren en die sterke familie-trekken vertoonen met de rubber-crisis, die feitelijk ook al sinds 1920 voortduurt; immers de prijsopleving van 1925/1926 is te danken geweest aan een kunstmatig ingrijpen. Onder deze omstandigheden is een verbetering van de rubberpositie zelfs nog niet aan den horizon waar te nemen en de gevolgen daarvan voor den handel moeten langzamerhand steeds duidelijker worden.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Er is weder een maand voorbijgegaan, die niet heeft aangetoond, dat de langdurige daling van de groothandelsprijzen reeds voorbij is. Einde Augustus bedroeg ons indexcijfer 76.1, in vergelijking met 77.6 op 31 Juli, hetgeen een daling van 1.9 pCt. gedurende deze maand beteekende, welke volgde op een daling van 1.5 pCt. In vergelijking met een jaar geleden bedraagt de daling 18.7 pCt. de jongste bewegingen van de cijfers der verschillende groepen blijken uit de volgende tabel:

Gemiddelde 1927 = 100

	Aug. 1929	Mei 1930	Juni 1930	Juli 1930	Aug. 1930
Granen en Vleesch....	101.3	82.0	82.2	84.2	82.5
Andere voedings- en genotmiddelen.....	86.2	79.0	77.8	76.3	75.2
Weefstoffen.....	91.7	71.1	66.5	63.6	61.7
Delfstoffen.....	96.3	84.3	82.8	82.1	81.5
Diversen.....	91.0	84.4	84.1	81.5	79.7
Totaal.....	93.6	80.6	78.8	77.6	76.1

Wederom trad de daling in de groep Weefstoffen het meest op den voorgrond, in welke groep de prijzen van alle artikelen behalve die van wol en zijde sterk vielen. Voor ruwe katoen was de daling bijzonder scherp. Bij de groep Voedingsmiddelen, die tot het geringe herstel van de vorige maand in hoofdzaak heeft bijgedragen tengevolge van een seizoensstijging van de aardappelprijzen, waren de schommelingen onregelmatig, doch over het algemeen in dalende richting. Gerst, haver, rijst, varkensvleesch en thee waren duurder, terwijl de prijzen voor cacao, kaas, boter en rundvleesch aanzienlijk daalden. In de groep Delfstoffen vertoonden de niet-ijzerhoudende metalen een meer bevredigende tendens; ruw-ijzer noteerde evenwel aanzienlijk lager. Van de groep Diversen waren lijnolie, talk, rubber en creosoot lager. De veranderingen in vergelijking met een maand en een jaar geleden blijken uit de derde tabel.

De volgende tabel toont het verloop van ons indexcijfer, herleid tot een percentage van 1913:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
„ 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
„ 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
„ 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
„ 1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
Einde Aug. 1929..	149.5	174.3	143.9	120.4	105.6	134.5
„ Sept. „ ..	141.4	175.1	137.7	120.3	106.2	131.9
„ Oct. „ ..	139.3	171.9	133.7	118.3	105.3	129.6
„ Nov. „ ..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
„ Dec. „ ..	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
„ Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
„ Feb. „ ..	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
„ Maart „ ..	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4
„ April „ ..	125.3	163.4	114.4	107.1	96.6	117.2
„ Mei „ ..	121.0	159.7	111.6	105.4	98.0	115.8
„ Juni „ ..	121.3	157.3	104.4	103.5	97.6	113.2
„ Juli „ ..	124.2	154.3	99.8	102.7	94.6	111.5
„ Aug. „ ..	121.7	152.1	96.8	101.9	92.5	109.3

Indien met 1924 op 100 stelt, bedraagt het index-

	Indexcijfer Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.) ...	- 2,6	- 36,3	Katoen (Am.)	- 10,9	- 38,8	Hout (Eng.)
" (Eng.)	- 24,4	" (Egypt.)	- 13,9	- 39,1	" (Zweedsch)	- 5,3
Meel	- 1,6	- 20,3	Garen	- 6,7	- 30,0	Cement
Gerst	+ 12,9	- 28,1	Laken	- 2,9	- 18,5	Huiden	- 2,9
Haver	+ 2,8	- 25,9	Wol (Eng.)	- 28,3	Leder	+ 2,4
Mais	- 0,9	- 28,3	" (Austr.)	- 34,2	Benzine No. 1
Rijst	+ 3,7	- 16,1	" (tops)	+ 1,8	- 22,9	Petroleum
Aardappelen	- 8,3	+ 10,0	Zijde	- 38,1	Stookolie
Rundvleesch (Eng.) ..	- 17,2	- 9,4	Vlas	- 3,6	- 20,6	Lijnolie	- 10,5	- 15,8
" (Arg.)	- 12,9	- 1,7	Hennep	- 4,3	- 40,0	Talk	- 8,3	- 28,6
Schapenvl. (Eng.) ..	- 4,5	- 6,7	Jute	- 8,5	- 44,5	Rubber	- 7,3	- 53,1
" (N. Z.)	- 18,4	Weefstoffen	- 3,0	- 32,7	Soda
Varkensvl. (Deensch)	+ 6,8	- 23,6	Ruw-IJzer	- 5,9	- 12,4	Amm. Sulphaat	- 24,1
Granen en Vleesch ..	- 2,0	- 18,6	Stalen rails	Creosoot	- 3,3	- 22,2
Thee	+ 25,3	- 3,1	IJzeren staven	Diversen	- 2,2	- 12,4
Koffie	- 1,7	- 9,8	Blik	- 2,0			
Cacao	- 10,2	- 14,5	Kolen (Welsch exp.)			
Rietsuiker	- 6,7	" (Dur. Gas.)	- 6,1			
Bietsuiker	- 8,4	" (huisbrand)	- 5,0			
Kaas (Can.)	- 6,0	- 22,4	Lood	- 20,2			
Boter (Deensche) ...	- 7,7	- 21,7	Tin	- 35,4			
Kokosolie	- 8,1	- 23,9	Koper	- 1,8	- 36,5			
Tabak	Ongez. Zink	- 36,2			
Andere voedings- en Genotmiddelen ...	- 1,4	- 12,8	Delfstoffen	- 0,9	- 15,4			

cijfer voor de afgeloopen maand 65,8, tegenover 67,1 op einde Juli en 80,8 een jaar geleden.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen.

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch- land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederl ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁵⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	..	325	366	297	322
Gemiddelde 1925..	103 ⁶⁾	(Apr.) 555	(Apr.) 646	142 ⁵⁾	(Jan.) 161	(Juni) 155	(Juli) 202	(Mrt.) 179
" 1926..	100 ⁶⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
Juli 1929..	98	613	477	138	143	140	141	166
Augustus ..	98	597	474	138	143	141	142	165
September ..	98	597	472	138	142	140	141	164
October ..	96	590	470	137	142	138	140	163
November ..	94	584	464	136	140	135	137	160
December ..	94	576	459	134	139	134	135	155
Januari 1930..	93	564	453	132	136	131	131	152
Februari ..	92	564	445	129	133	128	126	151
Maart ..	91	553	436	126	131	125	122	148
April ..	91	548	429	127	129	124	122	146
Mei ..	89	542	420	126	128	123	118	143
Juni ..	87	533	412	125	126	123	118	..
Juli	538	..	125	126

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over Juli 1930 in vergelijking met die der voorafgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer met 3 punten (2,54 pCt.), dat der voedingsmiddelen met 1 punt (0,84 pCt.) is gedaald.

Tegenover een prijsstijging van 13 artikelen (alle voedingsmiddelen) met in totaal 135 punten (w.o. lamsvleesch met 38, eieren met 19, melk met 14, kaas en boter elk met 11 punten), staat een prijsdaling van 20 artikelen (w.o. 10 voedingsmiddelen) met in totaal 249 punten (w.o. aardappelen met 74, lijnolie met 32, peper met 22, hooi met 20, terpentijn met 16, alcohol met 14, en hars met 12 punten).

In vergelijking met de prijzen van Juni jl. is in Juli de stijging in procenten als volgt: lamsvleesch 20,4, eieren 17,7, rogge 14,7, melk 13,5, groene erwten 12,7, boter 11,2, kaas 9,2, zemelen 8,4, haver 6,7, mais 5,3, tarwe 2,6, rundvleesch 1,8 en suiker 1,2; de

daling is voor: aardappelen 31,8, hooi 21,6, lijnolie 17,3, terpentijn 12,5, hars 11,4, peper 9,1, alcohol 8,4, T-ijzer 6,3, runderhuiden 6,2, ruwe katoen 6,0, vlas 5,3, gerst en koffie 5,1, macaroni 4,9, hennep 4,6, varkensvleesch 4,2, thee 3,4, zilver 3,1, tin 1,8 en kalfsvleesch 1,1.

BOEKAANKONDIGING.

Azië en Wj. Een studie over onze Verhouding tot Nederlandsch Indië door E. D. van Walree. (P. N. van Kampen & Zoon, Amsterdam 1930).

Van veel, dat over de verhouding tusschen Westen en Oosten geschreven werd, onderscheidt deze brochure zich in gunstigen zin. En dat wel om deze redenen, dat het betoog gefundeerd is in feiten en dat het zich beperkt tot het aangeven van de gedragslijn van West tegenover Oost in de onmiddellijke toekomst zonder zich te begeven in mogelijkheden, die zich wellicht in den loop der tijden zullen voordoen. Voortdurend bemerkt men overigens, dat de schrijver spreekt uit eigen ervaring en zijne conclusies grondt op hetgeen hij in verschillende landen in de positie, waarin hij aldaar was geplaatst, kon waarnemen.

Hierin vindt hij allereerst aanleiding tot de waarschuwing bij den aanvang van zijn betoog tegen de onevenwichtigheid en zelfoverschatting in menigen kring in het Oosten, waar men zich eenige Westersche kennis heeft weten te verwerven, maar daarmede alleen heeft bereikt de vorming van groepen, waarvan Azië volgens hem wemelt, groepen „van half ontwikkelde, die bezig zijn hun eigen natuurlijke beschaving te verliezen, maar de westersche beschaving nog „niet voldoende hebben veroverd...“ Eveneens tegen de fout van westersche schrijvers om zich door dit verschijnsel te laten meeslepen en op grond van de „meest ongebreidelde staatkundige phantasiën“, zooals die onder dergelijke geestelijk ontwortelden moeten ontstaan, te concluderen tot de aanwezigheid van eene algemeen strooming „Azië voor de Aziaten“; eene leuze en een streven, waarvan volgens den heer van Walree in werkelijkheid niets te bekennen valt. Moge er al in de meeste Aziatische landen een gemeenschappelijk gevoel van afgunst en van onbehagen bestaan, een factor van betekenis of een onmiddellijk dreigend gevaar voor het Westen vormt dat zeker niet. Er is daar, aldus de heer van Walree, geen grond voor zoodanige eenheid; de verschillen zijn veel

grooter dan die tusschen de Europeesche landen.

Wat Nederlandsch Indië betreft, ook dit neemt, zij het op eenigen afstand en in zwakkeren vorm, deel aan de bewegingen, die zich in Azië vertoonen. De heftigste elementen geven er zich al evenzeer als elders over aan staatkundige phantasiën door bijv. volkomen te negeeren het verschil, dat in wezen — ook al noemt men ze allen Indonesiërs — blijft bestaan tusschen bijv. den Javaan en den boschdweg op Sumatra, den Minahasser en den Papoea, wier saamhorigheid, zooals de heer van Walree terecht doet opmerken, „alleen door de Nederlandsche vlag tot uiting komt”. Of de Indische regeering zich inderdaad zoo weinig als hij zegt, door de beweging dezer roerige en luidruchtige elementen heeft laten beïnvloeden? Zeker, zij is kalm voortgegaan op den weg van vooruitgang, maar op het gebied van onderwijs bijv. heeft toch te zeer het verlangen van bepaalde groepen naar intellectuele kennis den omvang van het schoolwezen van hoogere orde bepaald in plaats van de realiteit der mogelijkheden om de abiturienten in het ambtelijk of maatschappelijk leven eene aan hunne kennis geëvenredige plaats te zien verkrijgen. En ofschoon men er van overtuigd kan zijn, dat ook zij er niet aan denkt om, bij erkenning van de ontwikkeling binnen enkele kleine groepen, de zoo verlokkelijk schijnende „Indonesische” vrijheid aan Nederlandsch Indië te geven, omdat deze intellectueelen er om roepen, ware het wel gewenscht, dat van haar kant duidelijker gezegd werd, dat het land volstrekt niet in staat is om op eigen beenen te staan. Zoo goed als ook hier te lande duidelijk moet worden gehoord, dat ginds en hier zulk een ontijdig terugtrekken de ergste gevolgen zou hebben. Niet alleen is er niets in ons bestuur de laatste halve eeuw, waarvoor wij ons zouden hebben te schamen; wij mogen gerust zeggen, dat het een zegen voor de bevolking is in Indië en een indirecte bron van welvaart voor alle sociale klassen hier te lande.

Van meening, dat men onze Indische problemen moet bezien als onderdeel van het geheele Aziatische gebeuren, bespreekt de Heer van Walree achtereenvolgens de jongste geschiedenis van Japan, China, Britsch-Indië en het overige Azië, om daarna in onderlinge vergelijking tusschen die landen en den loop van zaken binnen elk hunner te treden. Deze voert hem tot de conclusie, dat, met uitzondering van Japan, Azië nog slechts landen en volken kent in meer primitieven, minder gevorderden staat van ontwikkeling dan in Europa en Amerika norm is. Het staat in zijn geheel, in de geleding van zijne samenleving en in zijne instincten dichter bij den oertijd dan wij. Dat brengt mede eene sociale structuur, waarin het individu veel meer gebonden is aan de groep, waartoe hij behoort, hetzij eene familie of een dorpsgemeenschap. Ontijdige verbreking van dien band leidt niet tot vorming van krachtige persoonlijkheden, maar van gedesorienteerde, onevenwichtige menschen. Eene waarschuwing, die zeker gehoord mag worden tegenover hen, die allerlei, in de individualistisch georiënteerde Westersche maatschappij passende maatregelen en staatkundige organen als ook voor de inheemsche samenleving van Indië geschikt bepleiten.

Bij de beschouwing der onderscheiden landen geeft de groote kennis van den schrijver hem gelegenheid eene meening uit te spreken over de oorzaken van het verschil tusschen de toestanden, waarin zij zich politiek en sociaal bevinden. Terwijl Japan zich zelfstandig en nauwkeurig kennis nemend van hetgeen het van de buitenwereld kon vernemen, ontwikkelde van een feodalen tot een politiestaat in modernem zin, sloot China zich af en miste het centrale gezag er de kracht om zich te doen gelden, zoodat de divergeerende machten te sterk werden tegenover het vereenigende, vrijwel uitsluitend cultureele element. Siam schijnt van verre het voorbeeld van Japan te volgen in zoover als het met behulp van buitenlanders onder eene verlichte regeering in opkomst is,

maar de bevolking zelve toont weinig actieve medewerking in die richting. Britsch en Nederlandsch Indië eindelijk vormen gebieden, waar een conglomeraat van volkeren, met tegenstrijdige belangen en groote verschillen in cultuur alle eenheid hebben belet en oorzaak zijn geweest van voortdurende onderlingen strijd, tot een buiten alle inlandsche verhoudingen staand gezag en orde en rust verzekerde en daarmee de voorwaarden schiep voor vooruitgang. Zou dat bestuur wegvallen, de oude contrasten zouden zich op nieuw openbaren en vernietigen wat met groote moeite onder en door westersche leiding is tot stand gekomen. Met de Fransche koloniën is het niet anders. En de uiterste Oostersche landen, de Philippijnen en het Turksche Rijk, zijn of schijnen politiek wel verder vooruit, doch missen de economische basis om zelfstandig tot bloei te komen. Het overnemen van westersche staatkundige instellingen blijkt geenszins waarborg voor orde en rust; het is de geest van het Westen, die hier vóór alles noodig is om die te verzekeren.

Verschildt de ontwikkelingsgang in Nederlandsch-Indië in zijne hoofdzaken niet van dien elders in Azië, veroorzaakt de noodzakelijke sociale hergroepering een algemeen onbehagen, het blijft, naar de heer van Walree voorop stelt, plicht van de leiding der ontwikkeling de gevolgen en uitingen daarvan te verdueren en te overwinnen, opdat uit de onrust en onbevrediging tenslotte betere verhoudingen geboren worden. In enkele opzichten wordt hare taak belemmerd, immers door de verbroekeling, ook in socialen en cultureelen zin, van de bevolking, maar vergemakkelijkt wordt zij anderzijds door de relatief hooge welvaart, die deze geniet, een voorspoed, die goeddeels haren oorsprong vindt in de Europeesche ondernemingen, met den invloed, dien zij ook op het inlandsch economisch leven uitoefenen.

Dat de te vervullen taak nochtans zwaar is, kan men den schrijver gereedelijk toestemmen. Dat zij „groote verantwoordelijkheid mede(brengt), zoowel tegenover het moederland als tegenover de kolonie”, is eveneens buiten twijfel, gezien reeds de enorme belangen van beider bevolking, bij den gang van zaken betrokken. Het klinkt bemoedigend, dat een man van Oostersche ervaring als de heer van Walree ons, Nederlanders, bij uitnemendheid geschikt acht om de oprechte samenwerking tusschen Oost en West, gericht op het door de Kat Angelino aangegeven doel van synthese der beide culturen, te bereiken. In menig opzicht hebben wij reeds veel gedaan daartoe, zij het dat wij, gelijk de Engelschen, de fout hebben gemaakt bij ons streven om de inheemsche maatschappij vooruit te brengen, niet voldoende te letten op de vorming in economisch uitzicht openende richtingen. Van daar de groepen ontwikkelden zonder voldoende bestaan, met als gevolg phantasiën in de eenige richting, die hun open is, de staatkundige, waarvoor men ook in Nederland of van radicale of van overgevoelige zijde steun vindt.

De houding tegenover de verschillende stroomingen kan slechts worden bepaald door plichtsgevoel zoowel tegenover de bevolking van Nederland en Indië als tegenover het buitenland. De heer van Walree acht een rustig voortgaan op den eenmaal ingeslagen weg, doen wat de hand te doen vindt, zonder zich daarvan af te laten brengen, kortom eene houding van zelfbewuste kracht, uitvloeisel van dien plicht. Zonder zelfvertrouwen is geen handelen mogelijk.

Het is opmerkelijk dat een deskundige als hier aan het woord het eerst noodige daarbij acht de verzekering van de rust, de handhaving van de openbare orde tot elken prijs; daarin ligt z.i. de primaire plicht tegenover alle ingezetenen. Vooral in het Oosten, waar men eene staatsmacht, die met zich laat spelen, een gezag, dat aan zich zelf twijfelt, niet begrijpt. „Met meewarigheid en sentiment, met halfhartigheid en wankelmoedigheid valt in het Oosten niets te bereiken.”

(Zie vervolg op blz. 818.)

MAANDCIJFERS.
CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																			
	Index van de industriële productie	Productie-index van										Wagon- verladingen	Katoen- verbruik	Aantal tewerk- gestelden	Betaalde loonen	Buitenlandsche handel ³⁾				
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel- goederen	Auto- mobielen	Bouwbe- drijf- vrijheid	Invoer					Uitvoer		Uitvoer- overschot		
											Totaal					Grond- stoff.	Totaal		Fabri- katen	
Gemiddelde van 1923—1925 = 100												1923—1925 = 100		Mill. \$						
1925	104	105	99	100	103	106	106	104	107	122	103	—	99.7	100.9	352	146	402	154	50	
1926	108	108	108	110	104	110	113	104	109	130	107	109 ²⁾	101.4	104.3	369	149	393	163	24	
1927	106	106	107	99	121	105	104	113	86	128	103	122	98.8	102.0	349	133	397	165	48	
1928	111	111	106	94	122	115	119	107	113	135	103	107	97.2	101.8	341	122	419	188	78	
1929	118	119	115	100	137	127	130	115	132	117	106	115	100.4	107.2	367	139	430	211	63	
Januari	117	117	118	104	137	129	117	116	150	100	104	118	97.4	100.7	369	142	488	215	119	
Februari	117	116	120	110	137	136	126	113	148	88	107	115	99.7	108.0	369	138	442	218	73	
Maart	118	120	107	90	133	135	133	116	159	118	103	118	101.3	110.8	383	139	490	264	103	
April	122	123	115	102	132	142	136	120	153	156	111	119	101.8	111.3	411	147	425	228	14	
Mei	124	125	116	104	134	139	145	121	148	143	111	125	101.6	111.2	400	142	375	203	15	
Juni	127	129	113	102	135	124	155	121	162	133	108	122	101.2	109.2	353	121	393	220	40	
Juli	124	126	114	102	143	122	152	118	142	159	108	119	100.7	104.8	353	120	403	227	50	
Augustus	123	125	115	99	145	119	143	120	143	119	109	119	102.0	109.4	369	126	381	202	12	
Septemb.	122	122	118	103	140	125	140	116	133	108	108	115	103.4	110.5	351	122	437	191	86	
October	117	117	118	103	140	123	124	118	113	109	104	117	102.1	110.0	391	127	529	212	138	
Novemb.	106	105	110	98	131	118	100	108	81	95	99	104	98.2	102.0	338	121	442	173	104	
December	99	96	116	104	132	115	90	96	49	77	97	90	94.8	98.7	310	116	427	181	110	
1930																				
Januari	104	102	112	100	132	101	99	103	103	79	97	102	92.9	94.2	311	109	411	192	100	
Februari	107	107	109	92	135	95	119	99	110	77	99	94	92.9	97.4	282	99	349	183	67	
Maart	104	105	96	81	125	88	113	98	109	111	95	94	92.7	98.0	300	102	370	200	70	
April	106	107	104	97	128	90	114	96	109	118	101	100	92.1	96.7	308	106	332	189	24	
Mei	104	104	103	92	127	90	111	90	104	111	98	91	90.4	94.1	285	87	320	178	35	
Juni	101 ^v	101 ^v	100 ^v	89	124	85	110	84	98	146	94	85	88.2	90.3	250	295	295	178	45	
Juli															219	269	269		50	

¹⁾ De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industriële productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

²⁾ gemiddelde van Maart—Dec. ³⁾ De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ^{v)} = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt													Geldmarkt			Prijzen			
	Effectenbeurs						Emissies ³⁾							Callrente ⁴⁾	Prima bank- accepten (90 dagen)	Prima han- delspapier (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot- hand.prijs ⁷⁾	Landbouw- producten ⁷⁾	Kosten van Levens- ondermond	
	Indexcijfer van ¹⁾						Binnen- en buitenl.				Binnenlandsche									
	404 Aandeelen	337 Industr. aandeelen	33 Spoorweg- aandeelen	31 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaars- leeningen ²⁾	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandeelen	Obligatiën	Totaal	Privaat- rechtelijke	Publiek- rechtelijke							Buitenlandsche Emissies
1926 = 100						in miljoenen dollars													1926 = 100	^{1/2} Juli 1914 = 100
1925	—	—	—	—	—	2.336	518	76	101	417	391	300	91	127	4.20 ⁵⁾	3 ^{3/8}	4 ^{1/32}	104	110	169
1926	—	—	—	—	—	3.123	528	91	98	430	433	313	120	95	4.50 ⁵⁾	3 ^{3/8}	4 ^{3/32}	100	100	166
1927	0.174	0.181	0.151	—	97.6 ⁶⁾	3.646	649	179	524	126	519	388	131	130	4.05	3 ^{3/8}	4 ^{1/32}	95	99	162
1928	150	154	129	149	97.6 ⁶⁾	5.215	676	156	256	420	566	446	121	110	6.05	4 ^{1/16}	4 ^{7/32}	98	106	161
1929	182	190	147	235	95.7	6.563	850	117	508	341	731	668	63	119	7.74	5 ^{1/16}	5 ^{5/32}	97	105	162
Jan.	185	193	142	193	97.0	6.745	915	148	552	363	875	804	72	40	6.94	4 ^{3/8} -5	5 ^{1/2} -4	97	106	161
Febr.	187	192	142	202	96.3	6.679	934	124	631	303	869	800	69	65	7.47	5 ^{1/2} -1	5 ^{1/2} -6	97	105	161
Mrt.	189	196	140	204	95.8	6.804	997	60	561	436	772	668	104	225	9.80	5 ^{1/2} -1	5 ^{1/2} -6	98	107	160
April	187	193	138	201	95.8	6.775	677	139	387	290	661	576	85	16	9.46	5 ^{1/2} -3	6	97	105	159
Mei	188	193	139	212	95.7	6.665	1.121	392	583	538	1.074	899	175	47	8.79	5 ^{1/2} -3	6	96	102	159
Juni	191	191	145	233	95.3	7.071	773	17	353	420	601	452	149	172	7.83	5 ^{1/2} -3	6	96	103	160
Juli	207	203	160	273	95.2	7.474	880	60	626	254	844	766	78	36	9.41	5 ^{1/2} -3	6	98	108	162
Aug.	218	210	165	304	95.0	7.882	843	25	650	143	822	745	77	21	8.15	5 ^{1/2} -3	6-1/4	98	107	163
Sept.	225	216	168	321	94.8	8.549	1.307	308	1.029	278	1.299	1.201	98	8	8.62	5 ^{1/2} -3	6-1/4	98	107	163
Oct.	202	194	157	277	95.1	6.109	843	34	443	400	791	676	115	52	6.10	5 ^{1/2} -3	6-1/4	96	104	163
Nov.	151	145	135	195	95.7	4.017	281	17	1.2	159	248	163	85	33	5.40	3 ^{3/4} -4 ^{1/2}	5 ^{1/2} -6 ^{1/4}	94	101	163
Dec.	154	147	136	201	96.5	3.990	574	84	127	447	530	232	298	44	4.88	3 ^{3/4} -4	5	94	102	162
1930																				
Jan.	156	149	137	200	96.5	3.985	747	77	127	620	718	611	107	29	4.31	3 ^{3/4} -4	4 ^{3/8} -5	93	101	160
Febr.	166	156	143	231	96.4	4.168	592	30	155	437	466	388	78	126	4.28	3 ^{3/4} -7	4 ^{1/8} -5	92	98	159
Mrt.	172	163	143	242	97.8	4.656	799	22	123	676	658	516	142	141	3.56	2 ^{1/2} -3 ^{3/4}	3 ^{3/4} -4 ^{1/2}	91	95	157
April	181	171	142	264	97.9	5.063	903	55	261	642	730	582	148	173	3.79	2 ^{1/2} -3	3 ^{3/4} -4	91	96	158
Mei	171	160	136	250	97.9	4.748	1.109	70	424	685	991	847	144	118	3.05	2 ^{1/2} -3	3 ^{3/4} -4	89	93	
Juni	153	143	125	224	98.2	3.728	704	69	152	552	533	378	155	171	2.60	1 ^{7/8} -2 ^{3/8}	3 ^{1/2} -4	87	89	
Juli	149	140	124	215	98.7	3.689	554	29	71	483	474	367	107	80	2.18	1 ^{7/8}	3-1/2			

¹⁾ Indexcijfers van Standard Statistics Co. ²⁾ Einde v. h. jaar (resp. maand). ³⁾ Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ⁴⁾ Stock exchange call loans. ⁵⁾ Renewal rate. ⁶⁾ 40 obl. ⁷⁾ Bureau of Labor Statistics. ^{o)} resp. aand. tot. 229, ind. 197, spoorw. 31.

(Vervolg van blz. 811.)

ken", aldus de schrijver. Wij stemmen geheel op dit punt met hem in en hopen ook als gevolg van zulk een gedragslijn op neiging tot samenwerking, zoo al wellicht niet bij alle, niet onder Moskouschen invleed staande groepen, dan toch bij velen, die bij halfslachtige gezagsuitoefening neiging zouden vertoonen om tot oppositie of non-coöperatie over te gaan.

Vestigen wij nog even de aandacht op de waarde, die de schrijver hecht aan de wijze, waarop het persoonlijk contact tusschen verschillende volksgroepen ontstaat, aan vriendschappelijken omgang zoowel in Nederland als Indië tusschen leden van verschillende rassen, dan meenen wij zijn betoog in hoofdtekken te hebben weergegeven.

Dat betoog is, alles samen genomen, zeker geschikt om menigeen, die twijfelt aan taak en toekomst van het Nederlandsch gezag in Indië, een hart onder den riem te steken. Daarmede heeft de heer van Walree een goed en nuttig werk gedaan. Niet minder deed hij dat, waar hij aantoonde, hoe alle volksklassen in Nederland, vooral de niet-bezittenden en minst energieken, bij het behoud van den band met Indië belang hebben. Daar in die kringen het sterkst schijnt getwijfeld te worden aan de waarde en het zedelijk geoorloofde van kolonisatie, is een rustig, zakelijk gesteld woord daartegenover op zijne plaats. Zeker, waar sentiment over het verstand heerscht, zal dat woord niet overtuigen, maar wie vatbaar is voor rede, zal na het lezen van eene brochure als deze tot de conclusie moeten komen, dat de wereldgeschiedenis hier het Nederlandsche volk heeft gesteld voor eene taak, welke het niet dan tot schade voor de wereld in haar geheel zou kunnen afwijzen.

Wij wenschen deze brochure dan ook een ruimen lezerskring toe.

Mr. J. C. KIELSTRA.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.

Voornaamste posten in duizenden Zwitsersche franken.¹⁾

Data	Kas- en Banktegoed	Dadelijk opvraagbare gelden	Handelswissels, bankaccepten en schatkistpapier	Uitgezette gelden		Diverse belegg.	Andere activa
				Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden		
30 Juni 1930	5.120	23.046	500.647	486.942	68.352	—	1.612
31 Juli 1930	6.815	80.477	364.594	297.956	429.388	121.580	2.844
31 Aug. 1930	3.319	107.589	236.974	541.663	516.611	151.886	5.594

Data	Gestort kapitaal	Bijzondere deposito's op langere termijn	Deposito's op termijn		Dadelijk opvraagbare deposito's (Centr. Banken)	Diverse passiva	Balans totaal
			Maximum 3 maanden	van 3-6 maanden			
30 Juni 1930	102.500	274.765	438.198		268.426 ²⁾	1.832	1.085.721
31 Juli 1930	102.500	310.601	244.657	329.196	312.974	3.726	1.303.654
31 Aug. 1930	102.500	299.284	410.894	523.047	220.922	6.998	1.563.636

¹⁾ De indeeling van den staat van '30 Juni wijkt eenigszins af van die van de volgende maandstaten.

²⁾ Hiervan komt Frs. 264.783 op rekening van de Centrale Banken.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	Juni 1930		Juni 1929	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	49.334	f 2.471.157.000	55.340	f 3.236.409.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	37.096	„ 2.159.755.000	42.460	„ 2.902.537.000
	1.239	„ 10.536.000	1.287	„ 9.806.000

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 3 25 Mrt.'30	Lissabon	8 28 Juli '28
{ Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt.'30	Londen	3 1 Mei '30
{ Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt.'30	Madrid	6 19 Juli '30
Athene	N.-York F.R.B. 2 1/2	19 Juni '30
Batavia	Oslo	4 1/2 20 Mrt.'30
Belgrado	Parijs	2 1/2 1 Mei '30
Berlijn	Praag	4 2 1/2 Juni '30
Boekarest	Pretoria	6 17 Aug.'29
Brussel	Rome	5 1/2 19 Mrt.'30
Budapest	Stockholm ..	3 1/2 2 Apr.'30
Calcutta	Tokio	5.4 18 Oct.'27
Danzig	Weenen	5 1/2 23 Mei '30
Helsingfors	Warschau	6 1/2 12 Juni '30
Kopenhagen	Zwits. Nat. Bk. 2 1/2	10 Juli '30

OPEN MARKT.

	1930			1929	1928	1914
	6 Sept.	1/6 Sept.	25/30 Aug.	18/23 Aug.	2/7 Sept.	3/8 Sept.
Amsterdam Partic. disc.	1 13/16-7/8	1 13/16-7/8	1 13/16-15/16	1 3/4-13/16	5 1/16-7/16	4 3/16-7/16
Prolong.	1 1/2	1 1/2-2	1 1/2-3/4	1 1/4-3/4	5-3/4	4-1/4
Londen Daggeld...	1-2	1-2	1 1/4-2	1-2 1/4	3 1/4-4 3/4	2 1/2-4 3/4
Partic. disc.	2 1/16-1/8	2 1/16-1/8	2 1/32-1/8	2 3/32-1/4	5 7/16-1/2	4 1/4-5 1/16
Berlijn Daggeld...	2 1/2-4	2 1/2-6 1/2	2-6 1/2	2-5	8-10	5-9
Partic. disc.	30-55 d...	3 1/8	3 1/8	3 1/8-1/4	7 1/8	6 5/8
56-90 d...	3 1/8	3 1/8	3 1/8	3 1/8-1/4	7 1/8	6 5/8
Waren-wissel.	3 1/2	3 1/2-5/8	3 1/2-5/8	3 5/8-3/4	7 1/2-8	6 5/8-7
New York Daggeld ¹⁾	2 1/2-3/4	2-3/4	2-1/4	2-3/4	6-9 1/4	7 1/2-8 1/4
Partic. disc.	2	2	2	2	5 1/4	4 5/8

¹⁾ Koers van 5 Sept. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾
2 Sept. 1930	2.48 1/4	12.08 1/8	59.26	9.76 3/4	34.68 1/2	100
3 " 1930	2.48 1/4	12.08 1/8	59.25	9.76 1/2	34.67 1/2	100
4 " 1930	2.48 5/16	12.08	59.23	9.75 3/4	34.67 1/2	100
5 " 1930	2.48 5/8	12.07 1/8	59.17 1/2	9.75 3/4	34.67	100
6 " 1930	2.48 7/16	12.07 1/2	59.14 1/2	9.75 3/4	34.67	100
8 " 1930	2.48 7/16	12.07 3/8	59.18 1/2	9.75 1/2	34.67	100
Laagste d.w. ¹⁾	2.48 5/32	12.07 3/8	59.12 1/2	9.75 1/2	34.65	99 7/8
Hoogste d.w. ¹⁾	2.48 1/2	12.08 1/2	59.27	9.77	34.70	100 1/16
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
25 Aug. 1930	2.48 3/16	12.08 7/8	59.28 1/2	9.76 3/4	34.69 1/2	100
Muntpariteit	2.48 1/2	12.10 1/2	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan ²⁾	Madrid ²⁾
2 Sept. 1930	48.26 3/8	35.10	7.36 5/8	1.49	13.00	26.25
3 " 1930	48.25	35.10	7.36 3/8	1.48 1/2	13.00	26.27 1/2
4 " 1930	48.23 1/8	35.10	7.36 3/8	1.49	13.00	26.26 1/2
5 " 1930	48.22 1/2	35.10	7.36 3/8	1.48 1/2	13.00 1/2	26.15
6 " 1930	48.21	35.10	7.36 3/8	1.48 1/2	—	—
8 " 1930	48.20	35.12 1/2	7.36 3/8	1.48 1/2	13.00 1/2	26.51
Laagste d.w. ¹⁾	48.18	35.05	7.36	1.47 1/2	12.98	26.00
Hoogste d.w. ¹⁾	48.27	35.12 1/2	7.37 1/2	1.49 1/2	13.03	27.10
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
25 Aug. 1930	48.25 1/8	35.10	7.36 3/8	1.48 1/2	13.00 1/2	27.05
Muntpariteit	48.—	35.—	7.37 1/2	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors ¹⁾	Buenos-Airès ¹⁾	Montreal ¹⁾
2 Sept. 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.25	86 3/4	2.48 5/8
3 " 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.25	88	2.48 5/8
4 " 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.25	88	2.48 5/10
5 " 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.24 1/2	88 1/8	2.48 5/8
6 " 1930	66.75	66.62 1/2	66.62 1/2	6.25	87 1/2	2.48 1/2
8 " 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.24 1/2	90	2.48 5/8
Laagste d.w. ¹⁾	66.70	66.45	66.45	6.23 1/2	86	2.48 1/8
Hoogste d.w. ¹⁾	66.77 1/2	66.62 1/2	66.62 1/2	6.25 1/2	90 3/4	2.48 3/4
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
25 Aug. 1930	66.75	66.55	66.55	6.25	89 1/8	2.48 1/2
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. ¹⁾ Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
2 Sept. 1930	4,86 ⁹ / ₁₆	3,93 ³ / ₈	23,87	40,27 ¹ / ₂
3 " 1930	4,86 ⁹ / ₁₆	3,93 ³ / ₈	23,86 ¹ / ₂	40,28
4 " 1930	4,86 ¹¹ / ₃₂	3,93	23,84 ¹ / ₂	40,26 ¹ / ₂
5 " 1930	4,86 ¹¹ / ₃₂	3,92 ⁷ / ₈	23,82	40,26
6 " 1930	4,86 ⁷ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,82	40,25 ³ / ₈
8 " 1930	4,86 ⁷ / ₃₂	3,92 ³ / ₈	23,83	40,25 ³ / ₈
9 Sept. 1929	4,84 ¹¹ / ₁₆	3,91 ¹ / ₂	23,80 ⁷ / ₈	40,07
Muntpariteit..	4,8667	3,90 ³ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	23 Aug. 1930	30 Aug. 1930	1/6 Sept. '30 Laagste	6 Sept. '30 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ³ / ₄	97 ³ / ₄	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ³ / ₄	375 ¹ / ₂
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10	1/10 ¹ / ₈	1/10	1/10
Budapest ...	Pen. p. £	27.77 ¹ / ₂	27.76 ¹ / ₂	27.72	27.77
Buenos Aires	d. p. \$	40 ⁷ / ₁₆	39 ³ / ₄	38 ³ / ₈	40
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ²⁵ / ₃₂	1/5 ³ / ₈	1/5 ¹ / ₈
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/4 ⁸ / ₃₂	1/3 ²⁷ / ₃₂	1/3 ³ / ₈	1/4 ¹ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ¹¹ / ₃₂	2/0 ¹ / ₈	2/0 ¹¹ / ₃₂	2/0 ¹³ / ₃₂
Lissabon ...	Escu. p. £	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₈	108 ¹ / ₂
Mexico	\$ per £	10.27 ¹ / ₂	10.27 ¹ / ₂	10.20	10.25
Montevideo ..	d. per £	40 ¹ / ₂	40	39 ¹ / ₂	40 ¹ / ₂
Montreal ...	\$ per £	4.86 ³ / ₈	4.86 ³ / ₈	4.85 ³ / ₈	4.85 ³ / ₈
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 ³ / ₄	4 ³ / ₄	4 ¹ / ₂	4 ³ / ₄
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/7 ¹ / ₁₆	1/7 ¹¹ / ₃₂	1/6 ⁷ / ₈	1/7 ¹ / ₁₆
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ⁴⁷ / ₆₄	2/3 ⁴⁷ / ₆₄	2/3 ²¹ / ₃₂	2/3 ⁴⁷ / ₆₄
Valparaiso 1).	\$ per £	39.72	39.68	39.59	39.72
Warschau ..	Zl. p. £	43.40 ¹ / ₂	43.40	43.31 ¹ / ₂	43 ³ / ₈

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Londen 1) N.York 2)		Londen	
1 Sept. 1930..	16 ⁷ / ₁₆	1 Sept. 1930....	85/0
2 " 1930..	16 ⁹ / ₁₆	2 " 1930....	85/0 ¹ / ₂
3 " 1930..	16 ⁷ / ₁₆	3 " 1930....	85/0 ¹ / ₂
4 " 1930..	16 ⁹ / ₁₆	4 " 1930....	85/0 ¹ / ₂
5 " 1930..	16 ³ / ₄	5 " 1930....	85/0 ¹ / ₂
6 " 1930..	16 ⁹ / ₁₆	6 " 1930....	85/0 ¹ / ₂
7 Sept. 1929..	24 ¹ / ₁₆	7 Sept. 1929....	84/11 ¹ / ₂
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	27 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	30 Aug. 1930	7 Sept. 1930
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 85.546,54	f 94.770,98
Voorschotten op ult. Juli 1930 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op. op de Rijksink.bel.	" 3.225.176,89	" 3.225.176,89
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 85.865.765,25	" 90.096.911,59
Id. aan Suriname.....	" 11.533.142,76	" 11.565.462,54
Id. aan Curaçao.....	" 3.864.143,63	" 4.031.486,29
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl.	" 104.736.563,76	" 103.155.174,50
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 22.965.828,01	" 25.932.115,49
Vord. o/h. Algem. Burg. Pensioenf. 1)	" —	" 302.525,66
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 14.214.333,52	" 14.321.333,85
Verplichtingen.		
Voorschot door Ned. Bank ingevolge art. 16 van haar octrooi verstrekt..	f 15.000.000,—	f 10.050.555,33
Voorsch. d. Ned. Bank verstrekt 1)...	" 6.201.443,76	" —
Schatkistbiljetten in omloop.....	" 132.531.000,—	" 141.337.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 36.480.000,—	" 51.990.000,—
Daggeldrekeningen.....	" 10.000.000,—	" —
Zilverbons in omloop.....	" 4.803.150,—	" 4.732.924,—
Schuld op ult. Juli '30 aan de gemeenten wegens voor haar door de Rijksadministratie geheven gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	" —	" —
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 212.802,90	" —
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P. T. en T. 1)...	" 14.223.826,30	" 17.322.281,01
Id. aan andere Staatsbedrijven 1).....	" 93.019,08	" 118.019,01
Id. aan diverse instellingen 1).....	" 9.576.688,79	" 9.526.852,22

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	30 Aug. 1930	6 Sept. 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas.....	f 85.866.000,—	f 90.097.000,—
Schatkistpromessen	" 11.850.000,—	" 11.850.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop.....	" 19.724.000,—	" 19.866.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 3.222.000,—	" 3.480.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarb. bank.	" 1.168.000,—	" 865.000,—
Voorschot van de Javasche Bank....	" 13.807.000,—	" 10.254.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 8 September 1930.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 40.105.565,91 Bijbnk. " 704.265,60 Ag. sch. " 7.986.831,76	f 48.796.663,27
Papier o. h. Buitenl. in disconto		" —
Idem eigen portef. f	234.400.520,—	" —
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "		" 234.400.520,—
Beleeningen	Hfdbk. f 36.443.687,18 Bijbnk. " 5.802.311,07 Ag. sch. " 49.270.913,66	f 91.516.911,91
Op Effecten	f 89.944.424,20	
Op Goederen en Spec. "	1.572.487,71	" 91.516.911,91
Voorschotten a. h. Rijk		" 10.197.606,34
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 84.788.845,—
	Muntmat., Goud ..	" 325.820.298,38
		f 390.609.143,38
	Munt, Zilver, enz. "	" 24.165.625,47
	Muntmat., Zilver.. "	" —
		" 414.774.768,85 ¹
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfond's		" 25.899.475,44
Gebouwen en Meub. der Bank.....		" 5.000.000,—
Diverse rekeningen		" 53.009.797,24
		f 883.595.743,05
Passiva.		
Kapitaal.....	f 20.000.000,—	
Reservefond's	" 7.199.946,44	
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	
Pensioenfond's	" 6.739.608,96	
Bankbiljetten in omloop.....	" 824.353.065,—	
Bankassigtiën in omloop	" 152.428,55	
Rek.-Cour. f Het Rijk f	—	
saldo's: Anderen "	12.356.330,13	" 12.356.330,13
Diverse rekeningen	" 4.794.363,97	
		f 883.595.743,05
Beschikbaar metaalsaldo	f 79.639.514,41	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	199.098.785,—	" 199.098.785,—

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-tings perc.
	Munt	Muntmat.				
8 Sept. '30	64.789	325.820	824.353	12.508	79.640	50
2 " '30	64.795	325.820	843.799	17.778	69.943	48
25 Aug. '30	64.808	325.820	799.828	25.071	84.967	50
18 " '30	64.815	325.820	804.067	24.754	83.526	50
11 " '30	64.823	325.820	812.885	18.544	82.999	50
4 " '30	64.828	325.820	833.134	20.444	74.848	49 ¹ / ₂
9 Sept. '29	65.707	377.442	824.058	14.548	126.857	55
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	48.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
8 Sept. 1930	48.797	—	91.517	234.401	53.010
2 " 1930	48.697	—	115.586	234.352	49.657
25 Aug. 1930	47.421	—	84.291	234.291	44.166
18 " 1930	48.260	—	84.740	234.269	46.625
11 " 1930	48.253	—	86.037	234.185	47.307
4 " 1930	54.830	6.000	104.360	240.771	37.076
9 Sept. 1929	66.391	6.000	110.526	168.977	34.980
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discout.	Div. rekeningen 1)
2 Aug. 1930..	920	1.508	478	991	542
26 Juli 1930..	910	1.284	532	996	500
19 " 1930..	911	1.266	581	989	492
12 " 1930..	910	1.319	554	993	519
3 Aug. 1929..	809	1.698	612	988	442
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
6 Spt. 1930	168.300		265.200	36.600	47.580
30 Aug. 1930	166.700		260.800	39.200	46.700
23 " 1930	167.200		262.200	49.600	42.480
9 Aug. 1930	138.805	26.664	270.656	42.152	40.345
2 " 1930	139.114	26.452	266.520	43.505	41.556
26 Juli 1930	139.105	24.658	267.411	54.947	34.839
19 " 1930	138.783	22.465	273.105	53.016	30.800
7 Spt. 1929	147.464	24.691	312.106	69.147	19.654
8 Spt. 1928	172.445	15.228	324.346	46.820	39.206
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek- kings- per- cente
6 Spt. 1930		108.900		***	51
30 Aug. 1930		109.700		***	56
23 " 1930		117.600		***	54
9 Aug. 1930	10.506	32.133	44.038	51.484	53
2 " 1930	10.461	32.921	39.810	53.530	53
26 Juli 1930	10.652	34.131	42.080	53.545	51
19 " 1930	10.633	34.578	44.224	51.128	49
7 Spt. 1929	10.800	34.268	136.204	30.786	45
8 " 1928	13.337	29.336	94.247	49.974	51
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
3 Sept. 1930	155.522	362.983	51.477	6.229	21.559
27 Aug. 1930	155.888	360.868	53.971	6.460	22.187
20 " 1930	155.366	361.791	52.543	6.115	25.434
13 " 1930	154.105	367.379	45.712	6.865	22.744
6 " 1930	153.595	372.978	39.606	7.960	23.614
30 Juli 1930	153.250	368.377	43.902	6.741	22.292
4 Sept. 1929	137.549	366.231	30.026	4.310	27.073
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits			Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts	Reserve	
3 Sept. '30	47.881	7.917	67.427	34.616	52.539	47 ²³ / ₃₂
27 Aug. '30	49.141	18.173	62.600	33.799	55.020	48
20 " '30	49.371	21.045	61.665	33.594	53.574	46
13 " '30	54.346	12.256	66.253	34.020	46.736	41 ¹ / ₂
6 " '30	53.146	8.866	61.552	36.787	40.617	37 ¹³ / ₁₆
30 Juli '30	51.866	9.088	60.971	37.405	44.873	41 ²⁸ / ₃₂
4 Sept. '29	75.807	9.095	73.968	37.167	31.218	26
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
29 Aug. '30	47.242	397	6.838	25.233	18.764	2.731	3.200
22 " '30	47.195	396	6.806	24.029	18.802	2.738	3.200
14 " '30	46.952	396	7.055	24.097	18.770	2.752	3.200
8 " '30	46.656	396	7.064	24.245	18.794	2.789	3.200
30 Aug. '29	38.930	51	7.248	28.140	18.587	2.335	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
29 Aug. '30	5.304	2.016	73.677	4.729	5.380	7.734
22 " '30	5.304	1.591	72.017	4.735	5.441	7.688
14 " '30	5.304	1.632	72.679	5.441	5.527	7.310
8 " '30	5.304	1.789	72.971	4.491	5.343	7.032
30 Aug. '29	5.612	1.619	66.468	6.582	6.862	6.175
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devisen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
30 Aug. 1930	2.618,9	149,8	369,0	1.730,0	212,2
23 " 1930	2.619,0	149,8	356,1	1.346,7	57,1
14 " 1930	2.619,0	149,8	311,1	1.418,1	77,4
7 " 1930	2.619,0	149,8	317,3	1.588,6	55,7
31 Juli 1930	2.618,7	149,8	260,9	1.759,3	133,2
31 Aug. 1929	2.183,4	149,8	308,1	2.634,5	162,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
30 Aug. 1930	102,7	655,2	4.707,4	415,6	224,6
23 " 1930	102,7	685,2	4.049,8	600,8	225,0
14 " 1930	100,9	679,4	4.229,1	446,9	222,2
7 " 1930	100,9	684,9	4.398,3	421,7	220,6
31 Juli 1930	101,0	683,7	4.637,6	397,6	219,8
31 Aug. 1929	92,8	567,6	4.897,3	433,9	332,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 30, 23, 14, 7 Aug., 31 Juli '30, 31 Aug. '29, resp. —; 49; 49; 13; 69; 9 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
4 Sept. 1930	1210	869	67	751	32	311	3.082	15	96
28 Aug. 1930	1210	872	67	776	31	311	3.056	10	155
21 " 1930	1208	875	67	769	34	311	3.042	34	140
12 " 1930	1208	874	67	776	31	311	3.071	18	133
7 " 1930	1208	833	67	768	35	311	3.061	2	114
5 Sept. 1929	1021	548	44	767	54	342	2.646	40	56

¹⁾ 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
27 Aug. '30	2.955,9	1.611,2	163,7	193,3	163,3
20 " '30	2.939,0	1.573,5	168,1	196,2	158,9
13 " '30	2.945,3	1.583,1	169,7	190,5	154,3
6 " '30	2.961,2	1.588,5	165,6	205,9	133,6
30 Juli '30	3.005,0	1.590,0	173,2	197,1	130,8
23 " '30	3.024,2	1.595,0	169,8	190,6	150,5
28 Aug. '29	2.962,1	1.632,4	186,9	973,6	156,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ¹⁾	Algem. Dek- kings- perc. ²⁾
27 Aug. '30	601,9	1.337,2	2.470,1	169,8	77,6	81,9
20 " '30	601,9	1.323,7	2.469,1	169,8	77,4	81,9
13 " '30	606,3	1.333,0	2.463,8	169,8	77,5	82,0
6 " '30	576,2	1.338,8	2.423,4	169,7	78,7	83,1
30 Juli '30	576,4	1.335,1	2.468,9	169,7	78,9	83,5
23 " '30	576,1	1.356,2	2.484,6	169,9	78,7	83,2
28 Aug. '29	145,3	1.829,4	2.347,5	166,7	70,9	75,4

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposita. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
20 Aug. '30	44	16.795	6.340	1.807	21.077	7.405
13 " '30	38	16.857	6.235	1.789	21.145	7.394
6 " '30	51	16.906	6.257	1.752	21.086	7.357
30 Juli '30	35	16.945	6.291	1.818	21.259	7.352
23 " '30	32	16.852	6.243	1.824	21.212	7.400
21 Aug. '29	686	16.946	5.488	1.650	19.842	6.730

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.** 9 September 1930.

De vraag naar buitenlandsche tarwe heeft zich in de afgelopen week weder in hoofdzaak bepaald tot stoomende partijen in spoedig verwachte en latere posities, doch koopers hebben niet voldoende vertrouwen in de prijzen om over te gaan tot het sluiten van contracten op meer verwijderde levering. Alleen dan wordt in den regel overgegaan tot koopen, wanneer de directe behoefte dat noodzakelijk maakt. Op sommige dagen in de afgelopen week zijn flinke zaken tot stand gekomen en bestond er goede vraag voor de vele soorten, welke op het oogenblik worden aangeboden. De termijnmarkt in Noord-Amerika heeft daar in het einde der week op gereageerd door eenige verhooging der koersen, doch deze verhoogingen waren slechts matig. De berichten over een revolutie in Argentinië hebben een verdere verhooging aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten teweeg gebracht, doch sedert uit Argentinië ontvangen berichten zijn niet onrustbarend en spreken de verwachting uit, dat de toestand spoedig weder normaal zal zijn. Op Zaterdag en Maandag was de termijnmarkt te Buenos Aires tengevolge van de politieke beroeringen gesloten, die te Rosario was op Maandag eveneens gesloten. Vergelijken bij 2 September, was de termijnmarkt te Chicago voor September $\frac{3}{4}$ dollarcenten hooger, te Winnipeg voor October $\frac{3}{4}$ dollarcenten per 60 lbs. lager. Buenos Aires sloot Vrijdag voor October-tarwe 7 cents en te Rosario Zaterdag 30 cents per 100 KG. lager. Het aanbod van buitenlandsche tarwe aan de Europeesche markten is overvloedig en de verschillende exportlanden concurreerden sterk op de Europeesche markten. Noord-Amerikaansche hardwinters en Manitoba's worden dringend aangeboden en ook Russische tarwe wordt geregeld naar West-Europa verscheept en verkocht tot concurreerende prijzen. De prijzen der eerste hand zijn in het laatst van de afgelopen week in verband met de stijgende koersen in Noord-Amerika en den loop van den pesokoers in Argentinië eenigszins verhoogd, doch de tweede hand heeft deze verhooging niet gevolgd en haar prijzen nagenoeg onveranderd gelaten. De resultaten van de wintertarwe in de Vereenigde Staten zijn beter dan oorspronkelijk werd verwacht, zoowel kwantitatief als kwalitatief is deze opbrengst aanmerkelijk grooter dan het vorige jaar. Voorjaarstarwe heeft geleden van de lange periode van droogte, doch voor het oogsten zijn de weersomstandigheden gunstig. De laatste officieele raming van de opbrengst is kleiner dan die van het vorige jaar, doch het totaal van winter- en zomertarwe in de Vereenigde Staten geeft een hooger cijfer dan in 1929 werd geoogst. In Canada heeft de tarwe gedurende den groeitijd in verschillende streken ook van droogte te lijden gehad, doch later in het seizoen gevallen regens hebben veel goed gemaakt. De schattingen van de opbrengst loopen uiteen van 350 tot 400 miljoen bushels, terwijl in het vorige jaar de laatste officieele schatting 300 miljoen bushels bedroeg. Zoowel in de Vereenigde Staten als in Canada zijn nog groote voorraden van den ouden oogst aanwezig, welke natuurlijk bij het van de nieuwe oogsten voor uitvoer beschikbare surplus gevoegd moeten worden. In Europa zijn de resultaten over het algemeen goed, behalve in Frankrijk en Italië, waar tengevolge van ongunstige weersomstandigheden slechts middelmatige opbrengsten verwacht mogen worden. Die in Frankrijk wordt geschat op 30 miljoen quarters tegen 46 miljoen quarters in het vorige jaar en in Italië op 27 miljoen quarters tegen 32.580.000 quarters in

het vorige jaar. In de andere Europeesche landen worden opbrengsten van ongeveer gelijke grootte als in het vorige jaar verwacht. Tegenover die landen, welke een grotere opbrengst hebben, staan andere, waar de opbrengst kleiner wordt geschat, zoodat gerekend mag worden, dat in geheel Europa buiten Rusland de tarwe-opbrengst ongeveer evenveel kleiner zal zijn als ze in Frankrijk en Italië tezamen kleiner is. Het valt moeilijk te beoordeelen, welke de behoeften aan buitenlandsche tarwe zullen zijn in de Europeesche invoerlanden, gezien de maatregelen, welke in vele landen in Europa bestaan en die tot resultaat hebben, dat de invoer van buitenlandsche tarwe wordt beperkt. Zoo moet in Frankrijk bij de fabricage van meel 90 pCt. binnenlandsche tarwe worden gebruikt en in Duitschland op het oogenblik 60 pCt. Een der bekende Engelsche vakbladen schat de benodigde tarwe, welke in Europa in het nu loopende seizoen zal moeten worden ingevoerd, op 76 miljoen quarters tegen 60.800.000 quarters in het vorige seizoen. Hetzelfde blad berekent de voor uitvoer beschikbare hoeveelheid tarwe in de Vereenigde Staten op 31 miljoen quarters en in Canada op 40 miljoen quarters. Over de voor uitvoer beschikbare hoeveelheid van Rusland valt moeilijk iets met zekerheid aan te nemen, doch uit het feit, dat Rusland geregeld met tarwe aan de markt is, zou de conclusie mogen worden getrokken, dat de oogstresultaten in dat land gunstig waren. De Balkanlanden en Indië hebben vrij belangrijke hoeveelheden tarwe voor uitvoer beschikbaar; de nieuwe oogsten in Argentinië en Australië beloven op het oogenblik overvloedig te worden en belangrijk grooter dan in het vorige jaar werd geoogst. In Argentinië zijn de weersomstandigheden gunstig en is op het oogenblik meer vocht in den grond aanwezig dan om dezen tijd in het vorige jaar het geval was. In Australië is dit jaar de met tarwe bebouwde oppervlakte aanmerkelijk grooter dan in het vorige jaar. Bovendien zijn de weersomstandigheden ook veel gunstiger, doordat veel regen is gevallen en men koestert in Australië hooge verwachtingen van de in dit jaar te verkrijgen resultaten. Terwijl dus in Europa de opbrengst dit jaar kleiner is dan in 1929, wordt dit tekort meer dan goed gemaakt door betere uitkomsten in Noord-Amerika en de verwachtingen van grotere oogsten in Zuid-Amerika, Australië en Indië.

In rogge worden geregeld aanbiedingen gedaan door Rusland, de Donaulanden en Polen, doch de vraag voor dit artikel is verre van levendig en het kost vaak moeite om de aangeboden partijen aan den man te brengen. De behoefte aan rogge in invoerende West-Europeesche landen is niet groot en de prijzen blijven hangen op ongeveer hetzelfde niveau, zonder dat er veel beweging in is. In Duitschland overweegt de regeering nog maatregelen om het verbruik van rogge voor voederdoeleinden te doen toenemen, welke daarin bestaan, dat aan verbruikers, welke $37\frac{1}{2}$ pCt. rogge, $12\frac{1}{2}$ pCt. aardappelvlokken en 50 pCt. gerst gebruiken, de gerst zal worden verstrekt met een belangrijke reductie van het invoerrecht. Het is echter de vraag, of deze maatregel uitwerking zou hebben, daar de prijs, welke voor de $37\frac{1}{2}$ pCt. rogge zal moeten worden betaald, aanmerkelijk hooger is dan de nu geldende. Ook bestaat groote oppositie tegen het verplichte gebruik van aardappelvlokken. Het is mogelijk, dat het voor den verbruiker toch voordeliger is om het geheele invoerrecht op gerst te betalen dan om deze gerst te krijgen met het gereduceerde invoerrecht, terwijl hij dan de rogge tot een te hoogen prijs moet afnemen en ook nog aardappelvlokken geleverd krijgt.

De verschepingen van maïs blijven groot, hoewel ze in

N. V.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

Maatschappelijk Kapitaal f 25.000.000.—

Volgestort geplaatst f 12.500.000.—

De Maatschappij financiert de aanschaffing op termijnbetaling van Industrie-machines, Landbouwmachines, Zuivel-installaties, Kantoor- en Winkelmachines, Bedrijfsautomobielen, enz. enz.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	31 Aug./6 Sept. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	31 Aug./6 Sept. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	79.530	1.007.460	1.220.255	7.190	52.112	89.151	1.059.572	1.309.409
Rogge	3.690	302.286	149.189	—	25.945	400	328.231	149.589
Boekweit	454	11.889	15.084	—	1.588	480	13.477	15.564
Maïs	15.543	690.472	540.862	8.151	121.602	139.975	812.073	680.837
Gerst	12.201	328.994	304.961	—	22.363	3.137	351.357	308.098
Haver	1.119	126.666	136.905	—	2.812	2.746	129.478	139.651
Lijnzaad	907	60.295	107.224	452	180.602	242.370	240.897	349.594
Lijnkoek	216	102.082	167.022	—	—	250	102.082	167.272
Tarwemeel	633	87.663	59.341	241	28.113	19.077	115.776	78.418
Andere meelsoorten	232	13.439	12.783	310	1.804	—	15.243	12.783

de afgelopen week niet dien omvang bereiken van die in de daaraan voorafgaande. Het zijn hoofdzakelijk Argentinië en Zuid-Afrika, welke maïs naar West-Europa verscheppen. Die van Roemenië zijn zeer klein geworden en het aanbod van die maïsoort is schaarsch. Wel zijn exporteurs aan den Donau aan de markt gekomen met aanbiedingen ter verscheping in October en November tot gereduceerde prijzen, doch voor die termijnen bestaat nog slechts weinig belangstelling. Voor de aangeboden stoomende Argentijnsche en Zuid-Afrikaansche maïs bestond slechts matige vraag en algemeen wordt geklaagd over de geringe mate, waarin de consumptie deze graansoort afneemt. De prijzen hebben zich in het begin der laatste week met moeite kunnen handhaven, doch sedert zijn ze onder den drang van het ruime aanbod allengs eenigszins gedaald. De prijzen aan de termijnmarkten te Buenos Aires en te Rosario daalden op de meeste dagen. Vergeleken bij een week geleden, was het slot te Buenos Aires op Vrijdag 13 en te Rosario op Zaterdag 30 cents per 100 KG. lager. Volgens berichten uit de Vereenigde Staten heeft de te velde staande maïs-oogst sterk geleden en wordt de opbrengst aanmerkelijk kleiner geschat dan in het vorige jaar. Van uitvoeren van Amerikaansche Mixed maïs zal dit seizoen dan ook geen sprake kunnen zijn: Aan den Donau zijn de vooruitzichten van den nieuwen maïs-oogst verbeterd en van particuliere zijde wordt geschat, dat er in Roemenië een overschot voor uitvoer beschikbaar zal zijn van ongeveer 7 miljoen quarters, waarin het overschot van den vorigen oogst van ongeveer 2½ miljoen quarters begrepen is.

De verschepingen van gerst uit havens aan den Donau en van Rusland blijven groot, al waren die uit Rusland in de afgelopen week dan ook kleiner dan die van een week geleden. Het aanbod van stoomende partijen en van gerst op afloading is steeds groot en hoewel de consumptie van gerst, tengevolge van de lage prijzen, dit jaar aanmerkelijk is vermeerderd, is de daardoor ontstane vermeerderde vraag nog lang niet altijd voldoende om de prijzen te handhaven. Deze zijn in de eerste helft der afgelopen week vrij sterk gedaald en tot de verlaagde prijzen zijn flinke zaken tot stand gekomen. Op den vorigen Vrijdag, toen de Duitse regeering bekend maakte, welke maatregelen zij zou nemen om het verbruik van rogge te vermeerderen en dat daarbij het invoerrecht op gerst tot op de helft zou worden gereduceerd voor die verbruikers, die gedeeltelijk Duitse rogge zouden afnemen, verlevendigde de vraag in Duitsland en stegen de prijzen op dien dag aanmerkelijk. Den volgende dag was het echter met de verbeterde stemming reeds weder gedaan en sedert ging de geheele verhooging verloren, terwijl koopers zich meer van de markt terugtrokken.

In haver komen weinig zaken tot stand. Russische en Plata-haver worden geregeld aangeboden tot in de afgelopen week eenigszins dalende prijzen, doch omzetten van betekenis komen niet tot stand.

SUIKER.

Na de verbeterde stemming voor suiker der voorafgaande week, vervielen de markten weder in de algemeene apathie, welke reeds zoo lang de overhand had.

In Amerika, waar men vooral veel verwachtte van het voorstel tot beperking van den uitvoer van Cubasuiker naar Amerika tot 2.800.000 tons, werd men, behalve door de in ons vorig rapport opgenomen ramingen van Mikusch, teleurgesteld door het feit, dat Europa niet voldoende meeging met de rijzing van de Amerikaansche markt. Het voorstel der Cubaners immers, dat beoogde door middel van deze uitvoerbeperking ten volle te profiteren van het begunstigingstarief in de V.S., terwijl de rest van den oogst voor „dumping” op andere markten benut zou kunnen worden, kan als wapen in Cuba's hand beschouwd worden tegen de uitvoerende landen in Europa en Java.

Er ging in Amerika slechts zeer weinig om in ruw-

suiker tot ca. 1.20 d.c. c. & fr. en de noteringen op de New-Yorksche termijnmarkt brokkelden geleidelijk af tot Sept. 1.10; Oct. 1.11; Dec. 1.18; Jan. 1.21; Mrt. 1.29, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.26 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 62.000 tons, de versmeltingen 45.000 tons tegen 58.250 tons verleden jaar en de voorraden 331.000 tons tegen 608.134 tons verleden jaar.

De Cubastatistiek luidt als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie.....	4.671.260	5.156.315	4.037.833
Consumptie	78.848	107.315	130.833
Weekontv. afscheephavens...	32.867	49.850	61.165
Totaal sedert 1/1	3.314.460	4.416.167	3.339.660
Weekexport.....	46.463	94.028	96.706
Totale export sedert 1/1	2.168.371	3.677.099	2.511.269
Voorraad afscheephavens....	1.278.971	739.068	828.391
Voorraad binnenland.....	1.445.070	633.562	561.386

In Engeland was de markt loom zonder eenige zaken van belang. De slot-noteringen op de Londensche termijnmarkt luiden als volgt:

September.....	Bietsuiker basis	88° fob.	Sh. 4/9
December.....	„ „ „ „	„ „	5/-
Januari.....	Rietsuiker basis	96° cif.	5/8½
Maart.....	„ „ „ „	„ „	6/-
Mei.....	„ „ „ „	„ „	6/3
Augustus.....	„ „ „ „	„ „	6/6

Op Java kon de V.I.S.P. verlere 7000 tons Superieur en 19000 tons No. 16 en hooger tot de oude limities van de hand doen. De totale verkoopen bedroegen thans ca. 530.000 tons bij een totalen oogst van bijna 3 miljoen tons.

Ook hier te lande zagen wij een uiterst kalme markt met zeer geringe omzetten. De prijzen konden zich ook bij ons niet handhaven, hetgeen te zien is aan de slotnoteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt: Dec. f 8½, Mrt. f 8¾ en Mei f 9, alles verkoopers met koopers tot f ¼ lager. De omzet bedroeg slechts 1800 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizenttallen balen).

	1 Aug. '30 tot 29 Aug. '30	Overeenkomstige periode	
		1929	1928
Ontvangsten Gulf-Havens.	636	413	244
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	31	19	40
„ „ 't Vasteland etc.	162	157	196
„ „ Japan.....	44	64	47

Voorraden.

(In duizenttallen balen).

	29 Aug. '30	Overeenkomstig tijdsp	
		1929	1928
Amerik. havens.....	1881	662	474
Binnenland	559	194	246
New York	237	109	23
New Orleans	307	51	98
Liverpool	210	313	385

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 3 September 1930.

De Amerikaansche katoenmarkt is op Donderdag en Vrijdag weer vaster geweest, doch sedert dien tijd met een flauwere New-York-markt verleden Vrijdag, zijn prijzen langzamerhand weer flauwer geworden, totdat gisteren Mid-American spot in Liverpool weer 6.41 d. bereikte, hetzelfde niveau als op 25 Augustus, wat het laagste punt is sedert

December 1926. Ofschoon New-York gisteren flauwer opende, trokken prijzen later weer aan, doch sloten 9 tot 17 punten lager, terwijl Liverpool hedenmorgen gereageerd heeft door 6 tot 8 punten lager te openen. Egyptische katoen heeft zich tusschen nauwe grenzen bewogen, doch verkoopen zijn slechts gering. De lagere prijzen van Amerikaansche katoen in het begin van de vorige week brachten een betere vraag voor „Spot” cotton en verkoopen in Liverpool bedroegen tot 24.670 balen. Het is wel vermeldenswaard, dat hiervan 9250 balen Amerikaansche en het totaal Brazilië en Perusoorten 9220 balen bedroeg.

De opleving van den handel in de Amerikaansche garenmarkt, die in ons laatste rapport gemeld werd, heeft zich niet kunnen handhaven en is ook de gewoonte om gedurende de Oldham vacantiédagen te verkoopen niet gevolgd. Over het algemeen genomen, zijn verkoopen slechts van een detailkarakter in alle soorten twist en weft, als ook in ringboomen. Ook is er een circulaire in de markt geweest, welke gisteren door de grootste combinatie gepubliceerd werd, waarbij een poging werd gedaan om grotere nummers voor enkele maanden vooruit tegen een vaste basis op futures te verkoopen. Desniettenstaande zijn in enkele gevallen bescheiden zaken gedaan, doch het algemeen idee is, dat verschillende orders, die thans geboekt zijn, zoo veel boven de huidige dagprijzen liggen, dat gebruikers van garens zich afzijdig houden, daar zij weer in de markt wenschen te komen op het laagst mogelijke punt, teneinde zoodoende een beteren gemiddelden prijs te krijgen. In Egyptische garens gaat weinig om, daar, zoowel wat twist als weftcops betreft, de handel eenigszins beperkt is. Enkele spinners spreken als hun meening uit, dat de vraag iets beter is en dat er over het algemeen een vroolijker toon heerscht. In gewijnde garens bestaat een betere vraag en er schijnt wat meer vertrouwen te zijn in het huidige prijsniveau.

De doekmarkt is kalmer dan een week geleden en er zijn dan ook slechts weinig zaken gedaan. De vraag van Hongkong is weer wat geringer en China heeft tot nu toe geen ernstige poging gedaan om voor het voorjaarsseizoen te koopen. Van Indië komt nog een geregelde vraag en hoewel een groot gedeelte hiervan niet tot zaken leidt, zijn er toch nog orders geboekt, speciaal voor lichte goederen voor Madras en Karachi. Ook de andere markten hebben in geringere mate bijgedragen tot de algemeene som van zaken, doch alles tezamen genomen is het een teleurstellende week geweest. Prijzen blijven merkwaardig vast alle omstandigheden in aanmerking genomen.

Liverpoolnoteringen	Oost. koersen	26 Aug. 2 Spt.
	27 Aug. 3 Spt.	T.T. op Br.-Indië 1/5% 1/5%
G.M. American	7,14	6,97 T.T. op Hongkong 1/3% 1/3 1/8
F.G.F. Sakellaridis	10,40, 10,25	T.T. op Shanghai 1/6% 1/6 7/8

KOFFIE.

Ook deze week werd de markt, zoowel in de productielanden als aan de consumptiemarkten, geheel beheerscht door den loop van den Braziliaanschen wisselkoers. Na aanvankelijk nog iets gestegen te zijn, bij welke gelegenheid hij wederom den stand bereikte van 5 d. op Londen, zakte de koers iets in om daarna weder te stijgen, waardoor hij tenslotte bij het opmaken van dit bericht bijna 4 pCt. hooger was gekomen dan een week tevoren. Deze vastere stemming hangt samen met de reeds in het vorig Overzicht besproken geruchten, volgens welke het Braziliaansche Gouvernement waarschijnlijk de beschikking zou krijgen over nieuwe middelen, benooidigd voor de stabilisatie van den koers. Al zijn het ook nog slechts geruchten, waarvan de officieele bevestiging tot nu toe is uitgebleven, toch oefenden zij invloed uit, hetgeen na de scherpe daling van de laatste weken niet te verwonderen is. De aanbiedingen van het groote productieland liepen dan ook in de laatste dagen wederom niet onbelangrijk op, zoodat op het oogenblik voor Santos 2/6 à 3/- per cwt., voor Rio 1/6 à 2/- en voor Victoria 1/3 à 2/- meer gevraagd wordt dan acht dagen geleden.

Volgens dezer dagen uit Brazilië ontvangen telegram, is de limiet der dagelijksche aanvoeren in de haven van Rio voor de eerste helft van de maand September vastgesteld op 11.694 balen tegen 11.464 balen voor de tweede helft van Augustus.

De toestand aan de loco-markt bleef onveranderd kalm met onbevredigenden afzet en de officieele notering van Superior Santos werd verlaagd van 35 op 34 ct. per 1/2 KG., terwijl die van Robusta op 28 ct. werd gehandhaafd.

Aan de termijnmarkt volgden de noteringen, zij het ook in bescheidener omvang, den loop der prijzen in het productieland. Aan de Rotterdamsche markt stegen zij aanvankelijk 1/4, à 5/8 ct., daalden daarna ongeveer evenveel om zich tenslotte weder 1/4 à 5/8 ct. te herstellen. Dinsdag 9 dezer des voormiddags waren zij als volgt: September 21 1/4, December 20, Maart 19 1/8, Mei 19 1/4, September 19 ct. De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 48/- à 50/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 50/6 à 52/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 31/9 à 33/-.

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ¹ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ³ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlebrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	-62.1/6	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,7	1,89	112,5	86/6	118,5	58.1/-	93,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	11,25	104,2	1,30	77,4	73/-	100,0	55.14/-	89,7
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	10,10	93,5	1,20	71,4	66/-	90,4	63.16/-	102,8
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	11,40	105,6	1,23	75,2	70/6	96,6	75.14/-	121,9
1928	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62.-/-	99,9
Februari	13,80	80,2	12,87 ⁵	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61.12/-	99,2
Maart	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61.3/6	98,6
April	15,30	88,9	14,97 ⁵	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61.14/6	99,4
Mei	15,30	88,9	15,47 ⁵	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62.15/-	101,1
Juni	14,37 ⁵	83,6	14,27 ⁵	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63.17/-	102,9
Juli	14,25	82,8	13,07 ⁵	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62.18/-	101,3
Augustus	12,00	69,8	12,62 ⁵	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62.10/6	100,7
September	11,65	67,7	11,57 ⁵	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63.8/-	102,1
October	12,27 ⁵	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65.12/-	105,7
November	12,32 ⁵	71,7	12,07 ⁵	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67.18/-	109,4
December	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70.3/-	113,0
1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75.10/6	121,7
Februari	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78.-/6	125,7
Maart	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89.8/-	144,0
April	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82.17/6	133,5
Mei	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75.4/6	121,2
Juni	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74.11/-	120,1
Juli	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72.12/6	117,0
Augustus	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73.17/-	119,0
September	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	74.19/-	120,7
October	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72.16/-	117,3
November	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	11,35	105,1	1,30	77,4	72/6	99,3	70.5/-	113,2
December	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68.6/6	110,1
1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	11,75	108,8	1,21	72,0	72/6	99,3	71.9/6	115,1
Februari	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	11,75	108,8	1,11	66,1	72/6	99,3	71.12/6	115,4
Maart	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	52,0	125,00	53,0	390,00	84,3	11,55	106,9	1,11	66,1	70/-	95,9	68.19/6	111,1
April	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3	67/6	92,5	61.3/-	98,5
Mei	10,45	60,8	6,55	50,1-	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	53.9/-	86,1
Juni	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	50.1/6	80,7
Juli	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	67/6	92,5	48.2/-	77,5
Augustus	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	65/-	89,0	47.15/-	76,9
1 September	9,-	52,3	5,75	44,0	139,00	60,0	114,00	48,3	332,00	71,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	63/6	87,1	47.15/-	76,9
8	9,-	52,3	5,50	42,1	134,00	57,9	107,00	45,3	345,00	74,6	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5	63/6	87,1	47.12/6	76,7

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van

Ook Nederlandsch-Indië was met de prijzen der verschillende Robusta-soorten wat vaster, doch het aanbod was gering. Op het oogenblik zijn de prijzen in de eerste hand als volgt:

Palembang Robusta, September-verschepping, 16 ct.; Benkoelen Robusta, September-verschepping, 16½ ct.; Mandheling Robusta, September-verschepping, 18 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, September-verschepping, 24½ ct., alles per ¼ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
8 Sept.	\$ 6,28	\$ 6,23	\$ 6,—	\$ 5,94
29 Aug.	" 5,45	" 5,55	" 5,50	" 5,53
25 "	" 5,55	" 5,45	" 5,44	" 5,40
18 "	" 6,29	" 5,91	" 5,70	" 5,73

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Augustus de aanvoer geweest is als volgt:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	648.000	833.000	773.000
„ Ver. Staten v. Amerika	725.000	837.000	842.000
Totaal	1.373.000	1.670.000	1.615.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste acht maanden van het jaar bedroegen 15.308.000 balen tegen 14.681.000 balen in 1929 en 15.540.000 balen in 1928.

De Afleveringen in Augustus waren:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	853.000	867.000	846.000
„ Ver. Staten v. Amerika	803.000	912.000	899.000
Totaal	1.656.000	1.779.000	1.745.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste acht maanden van het jaar waren 14.953.000 balen tegen 14.482.000 balen in 1929 en 15.056.000 balen in 1928.

Vanaf 1 Juli tot 31 Augustus waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 2.929.000 balen tegen 3.395.000 balen in 1929 en 3.329.000 balen in 1928, terwijl de Afleveringen bedroegen 3.242.000 balen tegen 3.430.000 balen in 1929 en 3.478.000 balen in 1928.

De zichtbare voorraad was op 1 September in Europa 1.866.000 balen tegen 2.071.000 balen op 1 Augustus. In Amerika bedroeg hij 784.000 balen tegen 862.000 balen op 1 Augustus. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.650.000 balen tegen 2.933.000 balen op 1 Augustus. Hij bedroeg op 1 September 1929—2.850.000 balen en op 1 September 1928—2.900.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 dezer 5.522.000 balen tegen 5.400.000 balen op 1 Augustus en 5.316.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 September nog niet bekend is, doch die op 1 Augustus bedroegen 22.129.000 balen en op 1 September 1929—13.185.000 balen).

Rotterdam, 9 September 1930.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Augustus in duizenden balen.

	1930	1929	1928	1927	1926
Voorraad in Europa ..	2.071	2.199	2.180	1.776	1.510
Stoomend (Brazilië ..	428	579	482	563	537
n. Europa (Oost-Indië.	69	110	161	62	72
	2.568	2.888	2.823	2.401	2.119
Voorraad Ver. Staten	862	760	850	634	690
Stoomend } Brazilië ..	342	429	501	643	515
naar } Oost-Indië	8	16	—	—	—
Ver. Staten }	3.780	4.093	4.174	3.678	3.324
Voorr. in Pernambuco	6	2	1	—	—
„ „ Bahia	21	6	16	17	23
„ „ Victoria ..	104	44	85	44	—
„ „ Rio de Janeiro	291	247	284	263	267
„ „ Santos	1.127	1.030	1.136	840	1.087
„ „ Paranagua .	71	25	25	—	—
Totaal	*5.400	*5.447	*5.721	*4.842	*4.701
Op 1 Juli	*5.593	*5.338	*5.729	*4.720	*4.571

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

De binnenlandsche voorraden te Santos Rio de Janeiro

1 Juli	1926	2.833.000 balen
1 Aug.	1926	3.098.000 „
1 Juli	1927	3.312.000 „
1 Aug.	1927	5.289.000 „

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial, Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER ²⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Afl. N.-I. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Sumat- rathee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	cts.	pence	pence	Sh.	H.	cts.	cts.	100,0	100,0
261.17/100,0	23,25	55,00	29,50	2/11,625	18,75	100,0	61,375	100,0	100,0
290.17/111,1	17,55	75,5	47,25	83,9	17,50	93,3	55,375	90,2	111,5
290.4/110,8	17,50	75,3	48,50	89,8	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75
227.5/86,8	20,00	86,0	51,50	93,6	103,4	102,0	49,625	80,9	75,25
203.15/67,8	19,15	82,4	39,—	70,9	85,6	13,—	69,3	50,75	82,7
255.1/97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375
233.10/68,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75
233.17/68,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875
234.6/89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,875
230.13/88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,625
218.8/68,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75
211.19/80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0	15,50
211.18/80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	16,00
214.7/68,1	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,875
221.19/84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,625
232.10/68,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00
228.8/87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9	13,925
222.7/68,4	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,775
222.11/85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/—	33,7	13,375
221.0/68,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/10,125	34,0	13,50
207.5/67,9	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,375
197.5/67,5	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25
200.5/76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00
209.5/67,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,425
210.11/80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5	13,00
205.5/67,8	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4	13,475
188.9/67,2	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0	13,30
182.—/69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	22,8	12,50
178.18/68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-8	22,5	12,075
174.13/66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-7,375	20,7	11,675
174.4/66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-8	22,5	11,40
165.18/63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-7,625	21,4	10,70
161.17/61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-7,375	20,7	10,55
145.—/55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-6,875	19,3	9,80
136.4/62,0	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-6,125	17,2	9,775
134.17/61,5	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	-5,625	15,8	9,275
135.5/61,7	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	-4,875	13,8	8,50
133.15/51,1	11,65	50,1	27,25	49,5	16,00	54,2	-4,75	13,3	8,625
133.12/61,0							-3,9375	11,1	8,25

de huidige officiële noteringswijze (Jan. 1929); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ³⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). ⁴⁾ Jaar- en maandgem. afger. op ½ penice. ⁵⁾ 5 Sept. ⁶⁾ 4 Sept.

1 Juli	1928	11.672.000 balen	1.180.000 balen
1 Aug.	1928	11.986.000 "	1.012.000 "
1 Juli	1929	8.785.000 "	136.000 "
1 Aug.	1929	10.448.000 "	317.000 "
1 Juli	1930	21.210.000 "	1.621.000 "

THEE.

Van de theemarkt gedurende de vorige week valt slechts te vermelden een prijshoudende stemming voor superieure soorten en iets lagere prijzen voor onaantrekkelijke middensoorten.

Ook ordinaire thee was eerder iets flauwer. Londen gaf voor Java- en Sumatra-theeën over het algemeen geen mooie prijzen te zien. Slechts kleine gruisen werden iets beter betaald. Ook in Calcutta was de stemming op de veiling van 1 dezer ongeveer prijshoudend.

De Londensche aanvoercijfers over Augustus bedroegen niet minder dan 52½ miljoen lbs. of bijna 5 miljoen lbs. meer dan in Augustus 1929. Daarentegen waren de afleveringen met bijna 38½ miljoen lbs. practisch gelijk aan die van verleden jaar, terwijl de voorraden verder opliepen van 201 miljoen lbs. per ulto. Juli tot 215 miljoen lbs. per ulto. Augustus, hetgeen 23½ miljoen lbs. meer is dan op ulto. Augustus verleden jaar. Deze voorraadcijfers zijn zeker niet fraai te noemen, hoewel zij op zich zelf beschouwd geen verrassing waren, wegens de hooge uitvoercijfers uit Britsch-Indië, alzoo van Ceylon, waarop tot nu toe de overeenkomst tot gezamenlijke oogstbeperking niet veel invloed heeft uitgeoefend.

De eenige hoop is deze, dat hetgeen men in deze gebieden in de eerste helft van het jaar niet beperkt, in de tweede helft van het jaar moet worden ingehaald, indien men zich tenminste aan de gesloten overeenkomst houdt.

De uitvoer van Zuidelijk Britsch-Indië bedroeg over Juli 5,7 miljoen lbs. tegen 6,2 miljoen lbs. in 1929.

Amsterdam, 8 September 1930.

STEENKOLEN.

In alle centra van productie is de eenige weelacht over den weinig vloten gang van zaken. Koopers leven in afwachting van de dingen, die komen zullen en speculeeren er op, dat de verhooging van de zelfkosten, die in Engeland van het aannemen van de Coal Mines Bill het gevolg moet zijn, zelfs indien de mijnwerkers unaniem zich bereid verklaren 90 uren per veertien dagen te werken in plaats van 7½ uur per dag; door de afwezigheid van eenige vraag van betekenis niet in de verkoopprijzen tot uitdrukking zal komen.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	9.50
Durham Ongezeefde		10.—
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls		12.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)		9.10
Yorkshire gewasschen Singles		9.25
Westfaalsche Veförder		12.35
" Vlamstukken I		13.50
" Smeenootjes		13.—
" Gasvlamförder		12.25
" Gietcokes		16.50
Hollandsche Eierbriketten		15.50

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.35. Markt lusteloos. 9 September 1930.

UZER.

De stemming op de Continentale ruwijzer-exportmarkt is onveranderd kalm. De exportprijs van Lux. 3 is in de laatste weken wederom gedaald. Over het algemeen is de prijs-situatie momenteel zeer onoverzichtelijk.

De vraag op de Cleveland-markt is na de vacaties slechts weinig toegenomen ondanks de voorafgaande prijsverlagingen.

De staalmarkt had de laatste week een levendiger aanzien en was iets vaster gestemd dan tot dusverre. Na de ontbinding van de overeenkomsten inzake de prijsstelling op de exportmarkt van staf-, band- en plaatijzer (medio Juli), zijn thans ook de kartel-prijzen voor halffabrikaten en profielijzer opgeheven, waardoor het geheele stelsel der minimum-noteringen tot het verleden behoort.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Het aanbod van lading was in de afgelopen week zeer gering en de vrachten waren flauw.

Er vonden slechts enkele afsluitingen plaats, n.l. van Montreal naar Avonmouth per medio September tegen

1/10½ per qtr. en naar de Middellandsche Zee per begin September, alsmede eind October/begin November tegen resp. \$ 0.12 en \$ 0.14½.

Noord-Pacific. Ook in deze afdeling was het kalm. De eenige afsluiting betreft een 8500 tonner per September van Vancouver op basis van 22/6 naar U.K./Continent, met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam, en eventueel zou verdere scheepsruimte voor September/October laden op deze basis geplaatst kunnen worden.

La Plata. In de La Plata afdeling ging meer om dan de voorafgaande week. De vraag was beter en de vrachten liepen een shilling op. Voor September laden is het aanbod van scheepsruimte niet groot, in het bijzonder wat handige booten betreft, terwijl enkele groote schepen in ballast naar Chili en de Kaap vertrokken zijn. Van de Bovenrivier naar U.K./Continent werd voor handige booten tot 21/- voor September laden betaald, welk cijfer te herhalen is; grootere booten van 7000 ton en daarboven verkregen 19/6 met 6 d. minder voor Antwerpen of Rotterdam. Van de Bovenrivier naar Marseille direct werd een 6900 tonner tegen 20/6 afgesloten, eveneens voor September laden.

Salpeter van Chili. Deze markt was wederom zeer levendig. Sinds het laatste bericht werd ca. 190.000 ton lijnruimte geboekt, en wel naar Duinkerken/Hamburg range tegen 20/6 per September/October en October en 21/- voor maandelijksche partijen van October tot Maart, alsmede naar Bordeaux/Antwerpen range tegen 21/6 voor maandelijksche partijen van October 1930 tot December 1931, met de optie kleinere Continentale havens tegen 22/6.

Wat volle ladingen betreft, werd een 9000 tonner per tweede helft September naar Bordeaux/Hamburg Range tegen 21/6 gesloten, terwijl een 7500 tonner per October naar dezelfde range tegen 22/- bevracht werd, met de optie Noord-Spanje tegen 23/-, Middellandsche Zee 24/-, Adriatische Zee of Alexandrië 25/-.

Bevrachters toonen thans minder belangstelling voor lijnruimte naar de gewone havens, maar zijn nog wel open voor booten voor volle ladingen en zijn bereid 22/6 tot November/December te betalen.

Suiker van West-Indië. De vraag bleef teleurstellend en er werd slechts één boot opgenomen, n.l. een 7500 tonner van San Domingo en Cuba naar U.K./Continent tegen 14/- voor begin September laden. Voor schepen van gemiddelde grootte is de vracht van Cuba naar U.K./Continent voor September/October laden ca. 14/6, welk cijfer ook genoteerd wordt voor een handige lading per October naar Liverpool direct.

Donau en Zwarte Zee. In beide afdelingen was het zeer levendig en de vrachten liepen op, niettegenstaande het flinke aanbod van scheepsruimte. Van den Donau werden zeker 20 booten voor verschillende termijnen tot 25 October bevracht en werd in de meeste gevallen het hoogere cijfer van 15/- naar Antwerpen/Hamburg Range toegestaan. Van de Zwarte Zee naar het Continent werd 11/3 en in enkele gevallen zelfs 11/4½ betaald, ook voor latere termijnen, zooals begin November.

Middellandsche Zee. De stemming is iets beter en de vrachten zijn vast. Ofschoon de vraag slechts matig is, is er niet veel scheepsruimte beschikbaar, omdat diverse booten van de Middellandsche Zee naar den Donau zijn gegaan. Indien de vraag beter wordt, zullen de vrachten ongetwijfeld oploopen. Er vonden slechts weinig afsluitingen plaats; voor erts o.m.: Huelva/Antwerpen of Gent 5/6, Almeria Pier/Rotterdam of Vlaardingen 4/3, Algiers/Rotterdam of Vlaardingen 4/1½, terwijl voor fosfaat van Sfax naar Duinkerken 5/6, van Tunis naar Antwerpen 6/3 en van Bona naar Kings Lynn 8/6 betaald werd.

Noord-Spanje. Sinds het laatste bericht vonden geen afsluitingen plaats. Er is vraag naar handige booten per tweede helft September van Bilbao naar Grangemouth tegen 5/3, naar Glasgow tegen 5/-, naar Middlesbrough tegen 5/9 en van Santander naar de Tyne tegen 5/-.

Kolen van U.K. De vraag is nog steeds zeer matig en niettegenstaande de slechte vrachten is het aanbod van scheepsruimte in alle richtingen zeer groot. Naar de Middellandsche Zee werd tegen lagere cijfers afgesloten dan sinds vele jaren het geval was, terwijl bevrachters er in slaagden naar Buenos Aires wederom tegen 10/9 a 11/- en naar Rio de Janeiro tegen 10/4½ te bevrachten. Afgesloten werd o.a. van Zuid-Wales: Bordeaux 3/7½, Lissabon 6/6, Gibraltar 6/3, Alexandrië 6/9, Port-Said 6/9, Singapore en Hongkong 12/-, Las Palmas 7/-, Rio de Janeiro 10/4½, Buenos Aires 11/-. Rosario 12/-. Trinidad 7/4½ en Montreal 6/9, en van de Oostkust: Wyborg 4/6, Reval 4/3, Lindholm 4/3, Kopenhagen 4/3, Hamburg 3/3, Rouaan 3/9, Huelva 7/3, Genua 6/3, Las Palmas 7/6, Buenos Aires 11/- en Halifax N./S. 8/6.